JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858. Woensdag, 22 December. N°. 102.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co., te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam**.

Prijs per half jaar voor *Batavia* ... *f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java* ... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen* ... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland* ... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

Berigt.

Door het invallend KERSFEEST, zal de *Java-Bode*, in stede van Zaturdag, op Vrijdag den 24sten a.s. verschijnen. HH. inzenders van advertentiën worden beleefdelijk verzocht, de voor dit blad bestemde annonces, des *Vrijdags* vóór **11** uur te willen inzenden.

De Administrateur,
H. M. VAN DORP.

Door de bestaande behoeften aan kleine Recepissen, worden HH. ABONNÉ'S, beleefdelijk attent gemaakt, dat de *abonnementsgelden* voor den JAVA-BODE, des verkiezende voor het geheele jaar kunnen worden overgemaakt.

De Administrateur,
H. M. VAN DORP.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR GENERAAL VAN NEDERLANDSCH INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;
Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!
doet te weten:

Dat Hij, lettende op art. 16 der Wet van 1 Mei 1854, (staatsblad no 85), gewijzigd bij art. 2 der wet van 24 December 1857, (staatsblad 1858, no. 47), waarbij onder anderen, is bepaald, dat de recepissen, uitgegeven krachtens de publicatie van 4 Februarij 1846, (staatsblad no. 3), zullen worden buiten omloop gesteld, nadat aan de houders gelegenheid tot inwisseling tegen zilveren munt, gulden om gulden, zal zijn verstrekt; — en dat het buiten omloop stellen der recepissen geschiedt, voor zooveel noodig, achtervolgens, in de onderscheidene gedeelten van *Nederlandsch-Indië*;

Lettende op de artikelen 20, 29, 30 en 33 van het reglement op het beleid der regering van *Nederlandsch-Indië*.

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met den eersten Mei 1859 worden, in de Nederlandsch-Indische bezittingen buiten *Java* en *Madura*, buiten omloop gesteld de recepissen van *tien*, van *vijf-en-twintig*, van *honderd* en van *vijf honderd* gulden, uitgegeven krachtens de publicatie van 4 Februarij 1846, (staatsblad no 3).

Art. 2. Tot en met den laatsten April 1859 (zon- en feestdagen uitgezonderd), zijn de in art. 1 bedoelde recepissen bij 's lands algemeene kassen op de hoofdplaatsen der verschillende Nederlandsch-Indische bezittingen buiten *Java* en *Madura*, verwisselbaar tegen zilveren standpenningen, gulden om gulden.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van *Nederlandsch-Indië* geplaatst, en, voor zoo veel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien der persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*, den 20sten December 1858.

CH. F. PAHUD.
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad No 136.)

Civiel Departement.

Ontheven:

Van de verdere vervulling zijner betrekking, de adsistent-resident van *Tebing Tingi*, in de residentie Palembang, C. C. L. van Cooverden.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de gewezen eerste klerk op het bureau van den chef der vierde waterstaats-afdeeling J. F. Solle.

Tijdelijk Belast:

Met de werkzaamheden, opgedragen geweest aan nu wijlen den landbouwkundigen chemist Dr. F. L. H. Fromberg, de eerste assistent bij denzelve D. W. Rost van Tonningen; met bevoegdheid zich te tituleren: waarnemend landbouwkundige chemist.

Militair Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie P. Peereboom.

Bevorderd:

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE.

Tot eersten luitenant bij het personeel, de tweede luitenant, bij het personeel, H. A. F. O. von Kurowski.

Overgeplaatst:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Wonosobo, de officier van gezondheid der derde klasse J. Alken, behoorende tot het groote militaire hospitaal te Samarang.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van December.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bé dese belanghebbenden, dat de 2de mailstoomer in December, den 26sten zullende vertrekken, de brievenbakken daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Zaturdag den 25sten December aanstaande:

a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
b des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat op eenen nader door den resident van Samarang te bepalen dag en plaats, in de maand Junij 1859, ten kantore van hem resident, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 nº. 67), zal worden uitbesteed de levering van laadpraauwen tot het vervoeren voor 'sgouvernements rekening van personen, paarden, slagtvee, gelden en goederen van en naar de reede en de buitenreede van Samarang.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat buiten en behalve de hoeveelheden peper, waarvan de verkoop te Benoolen onder anderen in de Javasche courant van 4 dezer is aangekondigd, aldaar op denzelfden dag in één koop, en overigens op dezelfde voorwaarden als waarop die peper zal worden verkocht, in publieke veiling zullen worden gebragt zes-en derfig picols koffij.

In de residentie Japara, vele door particulieren in bruikleen bezeten gronden door geëxamineerde en beëedigde landmeters zullende moeten worden opgemeten, heeft de resident van Japara de eer, bij deze te herhalen, zijne reeds in de Javasche courant gedane oproeping dd. 15 Julij 1858, aan degenen, die daartoe benoembaar, wenschen in aanmerking te komen, voor eene plaatsing als landmeter in de voormelde residentie.

Van de inkomsten aan die betrekking verbonden, kan het bedrag niet wel geraamd worden.

Degenen die voor zoodanige plaatsing wenschen in aanmerking te komen, worden verzocht, bij gefrankeerde adressen, en onder overlegging van bewijsstukken, sich te wenden tot den ondergeteekende.

Op Zaturdag den 8sten Januarij 1859, des voormiddags te 9 uren, zal ten kantore van den hoofdingenieur, chef der 4de waterstaats-afdeeling, in het openbaar worden uitbesteed, de overvoer van zes honderd duizend stuks metselsteenen, van Soerabaija naar Banda.

De resident van Kedirie maakt bekend, dat onder nadere goedkeuring van het gouvernement, op Zaturdag den 15den Januarij 1859, des voormiddags ten 9 uren, op het residentiekantoor te Kediri, in het openbaar zal worden uitbesteed, het bouwen eener pradjoerits kazerne met woning voor den instructeur te Kediri.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 23 December, voor het woonhuis van den heer *A. Poublon*, op Goenoeng-Sari, door *Cassalette & Co.*

en

Voor het commissiehuis van Gebrs. *Roselje & Co.*

Op Vrijdag, den 24 December, wegens vertrek, ten huize van den heer *J. C. W.* baron *van Heeckeren tot Walien*, op den weg naar Menteng, bij Parapattan, door *John Pryce & Co.*

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Abeéen, Dennison & Co.*

Op Maandag, den 27 December, ten huize van mevrouw *A. L. Nortier*, op Molenvliet, wegens vertrek, door Gebrs. *Roselje & Co.*

en

Voor de pakhuizen van *C. Bahre & G. Kinder*, op Kali-Besaar, door *Cassalette & Co.*

Op Dingsdag, den 28 December, voor de woning van den dirigerenden officier van gezondheid *Lindman*, in het officiers kampement te Weltevreden.

en

In het locaal der Japansche Toko, door Gebrs. *Roselje & Co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de testamentaire executrice te Batavia, van wijlen den heer *Hendrik Lodewijk Rodenbroek*.

Door de Commissarissen te Ocnarang, van wijlen den officier van gezondh. der 2de kl. *J. P. Gijsbers*.

Door den testamentairen executeur te Djocja, van wijlen den gepensioneerden apothecar *C. van der Errelen*.

Door de officieren Commissarissen te Padang, van wijlen den kapt. der artillerie *Dirk Pieter de Haan*.

Door de agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer te Toeban, van wijlen den heer *C. M. C. Noodt*.

Door de agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer te Toeban, van wijlen den chinees *Go Gong Thay* en den abyssinier *Seck Ambar bin Achmat Balbat*.

Door de weeskamer te Soerabaija, van wijlen den gepasporteerden soldaat *Wilhelmus Augustinus den Iden*.

Door de agenten der Soerabaijasche weeskamer te Besoeki, van wijlen den heer *M. G. A. Croes*.

Door de beneficiaire erfgenamen te Samarang, van wijlen den heer *Charles Cristall*.

Door de testamentaire executeuren te Salatiga, van wijlen den heer *H. Stratingh*.

Door de testamentaire executeuren te Soerabaija, van wijlen den arabier *Sech Abdulla bin Osmar Hassaan*.

Door de commissarissen te Muntok, van wijlen den europ. fuselier *Henri Planckaert*.

Door de erfgenamen te Palembang, van wijlen *Sjarifa Noor Bentie Said Osmar bin Abdulla Gerrit*.

Aangekomen Vreemdelingen,

van den 18 tot en met den 21 December 1858.

HOTEL DES INDES. W. H. Waldeck, van Onrust. — F. U. Voswinckel Doorsleben, van de Reede. — Mr. W. London, van Pontianak. — D. J. van Bijn van Alkemade, van Onrust. — J. J. Peeters, van Pontianak. — H. L. Koning, van de Reede. — J. F. de Koning, van Idem. — H. de Boer, van Idem. — H. Hart en Echtgenoot, van Melbourne. — J. Weber, van Batavia. — N. C. Bijleveldt, van de Reede. — L. K. Holhappel, van Idem. —

DE LEGERPLAATS DER ZWARTEN.

Eene bladzijde uit het reisdagboek
van
FR. GERSTAECKER.

(*Vervolg*.)

Ik was thans echter geholpen; ik had reeds vroeger een paar maal in zulk een ding gezeten en, het ligte vaartuig ras naar mij toehalende, scheurde ik het bast touw los en trok de canoe digt en langzijds aan den oever. De grootste zwarigheid was, er nu in te komen, vooral in het donker, daar de minste valsche beweging haar op de eene of andere zijde onder water moest drukken en doen volloopen. Dan zijn deze vaartuigjes ook meestal slechts voor één enkele van de schrale, naakte wilden berekend en vaak slechts vijf of zes voet lang, terwijl ik zelf met mijn tasch, buks en deken bijna het dubbele van zulk een knaap woog. Desniettemin vond ik eindelijk het evenwigt en bragt de canoe, waarin ik uiterst voorzigtig knielde, van den wal af. Mijn geweerkolf als roer gebruikende, en wel meer om te sturen, dan om voort te komen, dobberde ik zoo met den stroom mee, en meer en meer op den tegenover liggende oever toe. In den beginne was het wel mijn plan geweest, om een goed eind strooms af te gaan, doch op eens, en terwijl ik het hoofd een weinig naar de legerplaats en de helder verlichte boomen had omgedraaid, voelde ik, dat mijne knieen nat werden. Zeker was het water op een van de zijden overgeloopen of, nog erger, een der beide leemdammen lek geworden. Zoo schielijk als ik dus maar kon, roeide ik op den anderen oever toe en landde daar nog even tijdig, om niet een zeer onvrijwillig bad te nemen.

Het zand, dat ik daar onder den voet voelde, knarste luid, en ik trad dus weder in het ondiepe water, stiet de canoe van land af, zoodat zij met den stroom afdreef, en zocht in de eerste plaats werken grond en bodem te bereiken, wat mij eindelijk ook gelukte. Door een paar boschjes beschut, klauterde ik thans voorzigtig in eene naar de rivier afloopende droóge kloof af en was daar buiten alle gevaar. Des te nieuwsgieriger was ik echter ook, om van hier de tegenover liggende legerplaats te overzien en, door de struiken ten volle gedekt, tot aan den uitersten rand des hier van oever tot oever welligt honderd voet breeden strooms voortgaande, zag ik eensklaps het gansche wilde bivak, door het vlammend vuur verlicht, voor mij liggen.

Voor de vlammen, de ruggen naar mij toegekeerd zoodat ik slechts de donkere omtrekken der naakte ligchamen kon onderscheiden, zaten de vrouwen, die nog altijd in regelmatige slagen met de regter hand op het opossumvel trommelden; achter de vlam, maar slechts een twintigtal passen daarvan verwijderd, zoodat het helder schijnsel de zwarte gedaanten slechts flaauw verlichtte, stonden en sprongen de beschilderde dansers, en nooit van mijn leven heb ik iets akeligers of spookachtigers gezien, dan dit wilde feest.

De Indianen hadden zich namelijk op hunne wijze, met witte strepen beschilderd, die naar voren bij de armen en langs de beenen afliepen en tegelijk ironrgelijke lijnen de ribben omgaven; kortom op vrij ruwe, maar toch vrij duidelijke wijze de figuur van een geraamte nageteekend. Op dien afstand nu en bij de flaauwe flikkering van het vuur, als ook door de rassche beweging der springenden, die echter voortdurend front naar het vuur maakten, verdweenen de donkere omtrekken hunner ligchamen bijna geheel en leek het, dat een aantal skeletten daar hunnen doodendans hielden. Geen toon liet zich daarbij hooren, dan het doffe gebons op de gespannen opossumvellen; zelfs het blaffen der honden stierf in de verte weg, en al wilder, al onnatuurlijker werden de bewegingen der spookachtige geraamten, die hunne bleeke knoken slingerend bewogen en, bij 't stampen op den grond, schenen te rammelen en te klapperen.

(*Wordt vervolgd.*)

L. Andat de Wijn, van Idem. — L. Neijts, van Onrust. — K. Dijserinck, van de Reede. — P. & D. Weltumbeek Muller, van Idem. — A. Pettrer, van Samarang. — J. Strandgard, van Denemarken. — D. de Groot, van Buitenzorg. — Jhr. van Capellen, Echtgenoot en 3 Kinderen, van Muntok. — L. P. Lewijssen, van Binnenland. — A Berthier en Familie, van Singapore. — A P. J. Abels, van Buitenzorg. — C. Scheffer, van Nederland. — Visser, van de Reede. — Cijffeer, van Idem. — L. van de Zande, van Idem. — J. Vogel, van Idem. — A. C. Rughardt, van Idem. — N. Mac Leod, van Idem. — C A Fauches, van Idem. — V. L. A Waldeck, van Idem. — J. A. Waldeck, van Idem.

HOTEL WILLEM II. Busse, van de Reede. — Maas, van Idem. — Lucas, van Idem. — Hannezieters, van Idem. — Le Clerq, van Idem. — Patman, van Idem. — Uitzenrotte, van Idem — van Vregen, van Idem. — van Wijnen, van Onrust. — Jacopo Martini, van Italie. — Francisco Martini, van Idem. — Alessio Pettegoni, van Idem. — Lavigi Joniardi, van Idem. — van Toorenburg, van Havana.

HOTEL DER NEDERLANDEN. J. van de Watering, van Onrust. — P. J. van Wageningen, van de K. de G. Hoop. — W. Ouwehand, van Cheribon. — F J. Hoffman, van Nederland. — L. Visser, van Cheribon. — R. Rauws, van Pasoeroean. — C. P. de Brauw, van de K. de G. Hoop. — J. N. Slegt. van Nederland. — A. A. Leegaaij, van Vlissingen.

JAVA HOTEL. H. H. de Boer, van Macasser.—K L. Hille, van de K. de G. Hoop. — H. G. Soderberg, van Port Elisabeth. — de Klerk, van de K. de G. Hoop. — C. van Duin, van Antwerpen. — E. F. Bonjer, van Singapore. — A. H. Kiehl, van Melbourne. — von Hedeman, van Europa. — A. E. Sohlberg, van Singapore. — A. F. H. Klintberg, van Idem. — A. E. Hansson, van Kaap Town. — H. J. Roseboom, van Soerabaija.

Vertrekkende Personen.

P. J. Dumoulin en familie. — Ridmeester *H. van Barneveld.* — *L. Grégoire.* — *J. S. Westerman en echtgenoote* — Mevrouw de weduwe *M. S. Becker*, geboren *Brucker en familie.*

Advertentiën.

Getrouwd:

C. RAVESTEIJN,
Kapt. der Inf.
met
W. J. VARKEVISSER.

WELTEVREDEN, *den* 22 *December* 1858. (3832)

Bevallen van eene DOCHTER, de echtgenoote van
A. A. SLUYTER.

TOELOENG AGOENG, 29 *November* 1858. (3751)

Bevallen van een' ZOON, *W. J. van Troostenburg de Bruijn.* — *Obl.*

REMBANG, 7 *December* 1858. (3777)

Bevallen van eenen ZOON, *J. M. Cordesius*, geboren Dornseiff.

INDRAMAIJOE, 12 *December* 1858. (3776)

Voorspoedig bevallen van een' welgeschapen ZOON, de Echtgenoote van
J. WINTER.

BATAVIA *den* 18 *December* 1858. (3790)

Heden overleed onze geliefde Moeder en Behuwd Moeder. Mevrouw de weduwe *A. C. Dickelman*, geboren *Kraijenhoff.*

PASOEROEAN, 1 *December* 1858. Uit aller naam,
(3806) G. H. ARENDSEN HEIN.

Na eene allergelukkigste echtverbindtenis van meer dan 41 Jaren, werd mij op den 15 dezer door den dood ontrukt, mijne veel geliefde echtgenoote Jonkvrouwe *M. C. W. L. Holmberg de Beckfelt*, in den ouderdom van ruim 78 Jaren.

H. W. GESELSCHAP.

Eenige kennisgave. (3768)

Tot diepe droefheid van mij, mijne jeugdige vier kinderen en verdere familiebetrekkingen, overleed heden na kortstondig smartelijk lijden, drie maanden na aankomst van Java, mijne hartelijk geliefde echtgenoote *Jessij Nutting*, in den ouderdom van 34 jaren.

'sGRAVENHAGE, *den* 18den *December* 1858. M. J. POOL.

Strekkende deze tevens tot kennisgave aan vrienden en bekenden. (3807)

VENDUTIE

Op Donderdag den 23 December 1858,
voor het woonhuis van den heer
A. POUBLON *op Goenoeng Saharie*,
door
CASSALETTE & Co.

Van eenen goed onderhouden inboedel, als: Spiegels, Schilderijen, Tafels, Banken, Stoelen, Kasten, enz. enz.

Hang- en Tafellampen, Kristal- en Glaswerk, Porcelein werk, een prachtig Pleeten-Theeservies, enz. enz.

verder

2 Boormachines, 1 Draaibank, Smidsgereedschappen, enz. (3808)

Op de Vendutie

van Donderdag den 23sten December,
zal mede worden verkocht:

1 MILORD,
1 REISWAGEN.

(3824) CASSALETTE & Co.

Vendutie

Op Donderdag, 23 December 1858,
voor het Commissiehuis van
Gebrs. ROSELJE & Co.,
à 4 pCt. Vendusalaris,

van kleine Spiegels en Schilderijen, Reis-Nécessaires, Schrijfbehoeften, Speelgoed, Etagère Voorwerpen, Zweepen, Bretels, Speelkaarten, Sousmains, Lampkappen, Band, Postpapier, diverse Porcelein- en Bronswerk, fraai Glaswerk, als: Drinkglazen, Karaffen, Compottes, Champagne Roemers, etc.

KLOKKEN van diverse grootte,

25 paar TAFELLAMPEN,

1 porcelein Eetservies voor 6 personen,

100 VAATJES BOTER,

4 kisten à 50 blik JULIENNE,

Eene belangrijke partij PROVISIEN,

bestaande uit:

Soepen, Groenten, Bokkings, etc. in blik, **Geleiën, Zuren, Mostaard,**

Bij kleine kavelingen verkocht wordende,

39 barège Dameskleedjes,

Zijden en graslinnen Zakdoeken, Fiches, } *Chineesch fabricaat*,

EN PARTIJTJE DIVERSE PARFUMERIEN.

(3785)

Op de VENDUTIE

Van WOENSDAG, 23 dezer
zal mede worden verkocht,

40 dozijn Overhemden,

fraaije Wagenlantaarns,

Bloemen in Cartons, 20 krandjangs Aardewerk, waaronder Eetserviesen voor 24 en 36 personen, welke per stel zullen worden opgeveild.

voorts:

Voor Rekening van wie zulks zoude mogen aangaan H. v. L. No. 269/271 **3 Balen, à 50** ps. **Beddetijk**, beschadigd aangebragt van Liverpool per Ned. Schip ***Willeman.***

(3825) GEBRS. ROSELJE & Co.

VENDUTIE

Op Vrijdag den 24 December 1858,
voor het Commissiehuis van
ABEELEN, DENNISON & CO.,
OP DE GROOTE RIVIER bij de Boom,
tegen 4 pCt. Vendu-salaris,

van eene partij **RUWE DRILL, CHITZEN**, enz., 14 balen **roode GARENS, Engelsche ZADELS, 100** douzijn **BITTER, 50** kelders **LIJNOLIJ,**

26 pic. Tjikoppa KOFFIJ,

Een WINDAS ex Calypso; en

ten Elf Uren:

ZES AANDEELEN IEDER GROOT ƒ 2,500,—

In de commanditaire Vennootschap ter Exploitatie van Stoomvaart in den Nederlandschen Archipel, alhier gevestigd onder de directie van den heer *W. Cores de Vries.*

Drie Aandeelen in de Javasche Bank.

3788

VENDUTIE

Op Vrijdag, den 24 December 1858,
wegens vertrek:

ten huize van den HoogWelGeboren Heer
J. C. W. baron van Heeckeren tot Walien,
op den weg naar Menting bij Parapattan,
door **JOHN PRYCE & Co.,**

van een' **netten inboedel, Glaswerk, Porcelein, enz.**; eene zoo goed als nieuwe zeven octaafs

PIANINO,

van **Berden**, die altijd orchesttoon gestaan heeft, niet zakt en weinig stemming behoeft; verder een

Orgue melodium et à Percussiores,

van **A. Rodolphe** te Parijs, (waarvan de soort aldaar op de laatste tentoonstelling is toegelaten) met 12 registers en een transpositie toestel, zwaar van toon, geschikt voor eene middelmatig groote kerk; een ruimen, solieden **Reiswagen**, een nieuwen **Kinderwagen** met **Paard** en **Tuig**, een nog ongebruikt fraai blaauw **Tafelservies** voor 24 personen, enz. enz. (3794)

VENDUTIE

Op Maandag, den 27sten December 1858.
Wegens vertrek,
ten huize van mevrouw de wed. **A. L. NORTIER,**
op Molenvliet, door Gebrs. *Roselje en Co.*

van eenen netten en wel geconserveerden inboedel, bestaande uit: divers **Meubilair, Spiegels, Schilderijen, Lampen, Serviesen, etc.,** voorts: **Rijtuigen, Paarden, etc.**

Zondag te voren te bezigtigen. (3827)

Op de Vendutie

van Maandag 27 dezer op Molenvliet
zal mede worden verkocht:
eene welluidende **PIANINO,**
uit de fabriek van CUIJPERS.

(3828) Gebrs. ROSELJE EN Co.

Vendutie

op Maandag den 27 December 1858,
in de Pakhuizen van de Heeren
C. BAHRE & G. KINDER,
door
CASSALETTE & Co,

van het wegens gebrek aan tijd onverkocht gebleven

Eng. Aardewerk, als: Eetserviesen, Waschstellen, etc.,

Eene zeer belangrijke partij Glaswerk,

Groote en kleine STOPFLESSCHEN,

KRISTALWERK, waaronder GEHEELE SERVIESEN,

een groot factuur

CAVE SPIEGELS,

in vergulde lijsten met SUPPORTS,

Turksch model, Kleedspiegels,

Porceleinen Presentkoppen, Lampenkousen, Muziekdoozen, Kramerijen, Modewaren, Parfumerien, Livereilaken, Chitzen, Boeginesche **Sarongs** met gouddraad doorweven.

Voorts tot sluiting van Rekening;

Van eene partij **Roode Wijn, Cognac, Witte Wijnen, Vruchten op Water, Fransche Provisien,** etc., etc. (3823)

VENDUTIE

Op het land **SOEDIMARA**, nabij **BATAVIA**.
Op Maandag, den 27sten December 1858,
wegens vertrek,
ten huize van den Heer L. N. VAN MEEVERDEN
aldaar.

Van Koebeesten, van Eur. en Beng. ras, waaronder melkgevende en 2 groote Beng. Stieren, Karbouwen, Schapen, Herten, Paarden, Ezels, Wagens, Tuigen, Zadels, nieuwe Gedogangs voor 1 en 2 Paarden, Landbouw-, Steenbakkerij-, Timmermans- en Stalgereedschappen, Padi, Wanmolens, Giling'ans Monjets, Karren, een compleete Olieslagerij met de noodige Olievaten en Kwalies, groote Indigo en Rijstvaten, Rijst- en Geldkisten, IJzerwerken, Roskammen, Geweren, Kruid, Hagel, Bloemen in potten, waaronder mooije Melatti Gambiers en Vanilleplanten, Dranken;

voorts:

Het Meubilair, een bijna levensgroote gekleede Eur. Pop en verdere Inboedel.

Deze goederen kunnen desverkiesende pr. prauwen vervoerd worden. (3755)

VENDUTIE

op Dingsdag den 28sten December 1858,
wegens vertrek,
voor de woning van den dirigerende officier
van gezondheid LINDMAN, in het kampement bij de Roomsche Kerk, te
Weltevreden, door
B. J. LEON,

van 5 span **hardloopende WAGENPAARDEN, WAGENS,** waaronder een zeer kort gebruikte **Mylord** met Engelsche Veeren en Oliebussen;

voorts:

een zoo goed als nieuwen **INBOEDEL,** bestaande uit: Stoelen, Tafels, Banken, een precies loopende Pendule, Spiegels en Schilderijen, goed brandende Engelsche Hang- en Tafellampen, IJzeren Ledikanten compleet, enz. enz. (3817)

VENDUTIE

Op WOENSDAG den 29 December 1858,
ten huize van den Heer **E. C. Bangert**, op Kramat,
(tusschen de 4de en 5de paal O. Zijde)
door **GEBRS. ROSELJE & Co.,**

van eenen netten en wel onderhouden inboedel, bestaande uit: divers Meubilair, Spiegels, Schilderijen, Lampen, etc. etc., voorts Paarden, Rijtuigen, Matevanen, etc. (3826)

Derde en laatste Veiling van

Japansche Goederen,

Op Dingsdag, den 28sten December 1858,
door de Ondergeteekenden
In het locaal der Japansche Toko,
van de aldaar nog aanwezige Restanten, bestaande hoofdzakelijk uit:
divers **Lakwerk, Schutsels, Bladjes, Porceleinen Koppen** en **Schotels, Vazen, etc.**
à tout prix en bij kleine kavelingen.
Daags te voren te bezigtigen.
(3797) GEBRS. ROSELJE EN Co.

VENDUTIE

op Woensdag den 29 December 1858,
wegens vertrek:
voor het woonhuis van den WelEd. Gestr. Heer *Maarschalk*, in het Genie kampement, nabij de Willemsbrug,
door **VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,**
van eenen netten inboedel, bestaande uit Spiegels, Schilderijen, Hang-, Tafel- en Muurlampen, Canapés, Stoelen, Tafels, Ledikanten, Kasten, Porcelein-, Glas, en Aardewerk.
Voorts nog Rijtuigen, Paarden, Tuigen, etc. (3830)

VENDUTIE

Op Woensdag 29 December 1858,
à 2 pCt. Vendusalaris
Op het plein van de Beurs,
door
Van Slooten, Morgan & Co.
Van Djattiehouten Balken, Planken, Masten, Daklatten, eene groote partij **Balken** van *Banjermassing*, etc. etc. (3829)

HOUT-VENDUTIE

Op Woensdag den 29 December 1858,
op het Heemradenplein door
John Pryce en Co.,
van
GROOTE DJATTIEHOUTEN BALKEN
en Doodkistplanken.
(3749)

OP VRIJDAG DEN 31 DECEMBER 1858,

zullen de Ondergeteekenden publiek verkoopen de ondervolgende

AANDEELEN

als:

50	aandeelen	in de *Maatschappij ter bevordering van Mijnontginningen in Nederl. Indië.*
10	»	in de *Ned. Ind. Escompto Maatschappij.*
20	»	in de *Bataviasche Zee- en Brand-Assurantie Maatschappij.*
20	»	in de *Ned. Ind. Zee- en Brand-Assurantie Maatschappij.*
18	»	*Negotiatie Loge de Ster in het Oosten.*
1	»	in het *Etablissement te Gadok.*

(3792) JOHN PRYCE & Co.

UITVERKOOP

Uitsluitend, tegen verminderde prijzen, van een factuur
Zilver- en Cristalwerken,
van den fabrikant **GILLES GREVANK**, *te Amsterdam.*
H. M. VAN DORP.
BATAVIA 1858. (3609)

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.
VENDREDI, le 24 Decembre 1858.
Deuxième représentation du neuvième mois de l'abonnement.

NORMA.

A l'étude:
LINDA DE CHAMOUNY.

L'entrée des coulisses pendant les représentations et répétitions est expressément interdite.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,
(3815) VAN KINSBERGEN.

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

Algemeene Rouw Loge
In den 1sten Graad.
Op *Donderdag* den 30sten *December* 1858
des avonds ten 8 ure.
Namens de Loge
De Secretaris,
(3821) G. P. J. OCKERSE.

NOTICE.

The second Annual General Meeting of the British residents in *Batavia*, prescribed by Act of Parliament, will be held at this Office on Thursdag next, the 30 inst. at 11 o'clock a. m.
ALEX. FRASER,
H. B. M. Consul.
British Consulate.
BATAVIA, 22 *December* 1858. (3824)

☞ De ondergeteekende betuigd bij deze zijnen hartelijken dank aan H H. kooplieden en ingezetenen van Batavia, zoomede aan H H. gezagvoerders van Nederlandsche schepen, voor hunne milde bijdragen tot leniging der hem getroffen hebbende rampen.
3781) H. V. . . . . . r.
BATAVIA, 18 *December* 1858.

WOODBURRY & PAGE,

thans met hunne inrigting gereed zijnde, zullen op **Maandag** e. k. een aanvang maken met het vervaardigen van **PORTRETTEN**, in hun locaal op **Rijswijk**, naast de Toko van de heeren **Leroux & Co.**
Zij nemen de vrijheid de aandacht van het publiek te vestigen op eene nieuwe manier van **Portretteren en détail**, door hen zelven uitgevonden, die op Java grooten opgang gemaakt heeft.
Ter vervaardiging van Portretten gelieve men zich ten spoedigste aan te melden, zu lende de heeren **Woodburry & Page** niet langer dan zes weken op Batavia vertoeven.
Het Atelier is, uitgezonderd Woensdag, dagelijksch geopend van 7 tot 12 uur. (3770)

Pas ontvangen:
Een partij
GEZOUTEN VLEESCH,
(Mess Beef)
in vaten van 200 pd.
(3794) PLUMP EN Co.

TOKO RIJSWIJK.

CONSTANTIA WIJN,

op halve fleeschen.
Extra puike MADEIRA- en PORTWIJN, *op heele en halve fleesschen*,
CHAMPAGNE,
Cliquot en *Jacquieson*,
benevens extra fijne MANILA SIGAREN-KOKERS, en pas aangebragte PROVISIEN.
(3803) J. C. SAYERS.

Op bestelling verkrijgbaar:
CHRISTMAS-CAKE,
bij
(3822) LEROUX & Co.

DAKPANNEN,

Eerste Soort.
Te bevragen bij
3775 J. BROWN.

IJZERDRAAD van diverse nummers.
IJZERGAAS } per Rol en per El.
KOPERGAAS }
Verkrijgbaar bij
3786) Gebrs. ROSELJE EN Co.

Wederom ontvangen:
Fraaije Marmer bladen voor
GRAFZERKEN.
Als ook:
Massief marmeren Kruizen.
Ook beveelt zich de ondergeteekende verder aan tot het **Graveren, in alle soorten van Steenen, als ook het Schilderen van uithangborden.**
(3784) T. B. IHNEN.

Instituut

voor
Jonge Jufvrouwen

van de
WED. CATENIUS-FRANK EN ZUSTER,
te *Samarang*,
Wordt heropend met **Januarij 1859**, in het huis thans bewoond door den heer MOLITOR.
Alle vakken van Lager Onderwijs, benevens het **Fransch, Engelsch, Hoogduitsch**, ***voorts:*** **Piano en Zang**, alles volgens de **beste pas in Europa nagegane Methodes.** 3173,

---

Verkrijgbaar:
Gelden op Hypotheek,
bij den Thesaurier van de Spaarbank.
(3754) J. VAN LENNEP.

Wissels op Nederland

bij
B. KOPERSMIT & Co.
BATAVIA, *den* 18 *December* 1858. (3756)

Wegens vertrek:
naar de binnenlanden, is den Heer Mr. *Beth* gemagtigde van
(3812) G. H. REES.

☞ **De ondergeteekende** maakt aan de Ingezetenen van BUITENZORG bekend, dat hij, te beginnen met **primo 1859**, zoowel des ***Donderdags*** als des **Sondags, GEMESTE OSSEN zal slagten**, en dienteugevolge de prijs van het vleesch, voor beide dagen, is gesteld op **48 duiten** het *Amst. Pond.*
TAN GOAN TJIN.
BUITENZORG, den 15 December 1858. (3804)

☞ Ter verdere opleiding van een Meisje wordt door eene familie op Java gevraagd eene
GOUVERNANTE,
bij voorkeur eene Fransche of Zwitsersche.
Adres brieven franco onder Lt. V. bij den Boekhandelaar
(3779) H. M. VAN DORP.

EXPEDITIE UNIFORMEN

en
MANTELS à CAPUCHON,

van het zoo gunstig bekende
LEIDSCHE POLIMIET,
zijn te bekomen bij
BRANDON & Co.,
op Rijswijk en in de Stad.
(3819)

De Ondergeteekende **WAARSCHUWT** een ieder, geen **crediet** te geven aan den Chinees ***Lie Tjoeija***, vermits geene dezer pretentien, hetzij verledene, hetzij toekomende door haar zullen worden betaald, daar zij allen onwettig en buiten haar weten zijn gemaakt.

(3823) TJIO SOELIANNIO, weduwe *Lie Tekho*.

BATAVIA, 22 *December* 1859.

De dame *J. C. M. C.* gehuwd geweest aan *J. A. H.*, gelieve haar adres op te geven

Franco Adres **»Ali"** aan den Boekhandelaar H. M. VAN DORP.

Batavia. (3799)

Le tirage de la loterie de **Mr. Féraud**, aura lieu le ***2 Janvier 1859,*** dans sa maison à Goenoeng Saharie, **maison Lassassie.** (3805)

Wordt te Koop gevraagd

Eene **Bendie** met **een of twee Sinke Paarden en Tuig.**

Adres

(3782) LANGE EN Co.

Worden te Koop gevraagd,

3 of 4 Span Zwarte Wagenpaarden, van 4 voet hoog, liefst Preanger ras.

(3783) T. B. IHNEN.

BENOODIGD

op de landen Pamanoekan en Tjiassem, in de Assistent Residentie Krawang,

Een INGENIEUR voor de oprigting van Suiker- en Koffijmolens, tevens belast met het toezigt over de luchtledige ketels en andere machineriën.

Een ADMINISTRATEUR voor een Suiker-etablissement.

Een ADMINISTRATEUR voor een Koffij-etablissement en

Twee OPZIENERS bij Koffij-etablissementen.

Degenen die voor voormelde betrekkingen de vereischte bekwaamheden bezitten en genegen mogten zijn dezelve te aanvaarden, worden beleefd verzocht zich met franco brieven te wenden tot

Den Hoofd Administrateur der voornoemde Landen

(3774) ED. VAN DER PARRA BRETON VINCENT.

Uit de hand TE KOOP

Vier zoo goed als nieuwe

GEDOGANGS.

Te bevragen bij den Uitgever dezes. (3813)

TE KOOP **Acht stuks ECHTE BATTAK PAARDEN,** aangebragt per het schip **Padang Pandjang.**

Te bevragen bij

(3811) HERMAN VEIT, op *Koeboer Mangkok.*

Te Koop.

Het Nederl. Indisch Schip

Marianne Antoinette,

gevoerd door Kapitein **J. Winter**, kopervast, ladende 14,000 picols, zooals hetzelve thans ter reede is liggende.

(3733) B. KOPERSMIT EN Co.

BATAVIA, den 18 *December* 1858.

Uit de Hand te Koop:

Twee Pakhuizen, op Bazaar Pisang.

Adres bij

(3789) ABEELEN, DENNISON EN Co.

TE KOOP **of** TE HUUR

Het Nederlandsche Schip

„VRIJHANDEL,"

groot ongeveer 200 lasten.

Informatien bij

(3831) JOHN PRYCE EN Co.

TE KOOP OF TE HUUR

Een Huis, Erf met Klappeboomen en Grasland.

Te bevragen bij J. D. VAN SCHELLE,

(3732) *Goenong Saharie.*

Uitgave van G. KOLFF & Co., te Batavia.

BATAVIAASCH ALBUM.

Verzameling van een TALTAL der meest belangrijke Gezigten van de hoofdstad van Nederlandsch Indië,

geteekend door den Civiel-Ingenieur,

C. T. DEELEMAN.

Prijs *f* 12,—.

Prospectus en Inteekeningslijsten van dit fraaije PLAATWERK, zullen algemeen worden verzonden. De *Proefplaat* ligt bij Heeren Boekhandelaren op *Java* ter inzage. (3673)

TE HUUR Een aangenaam gelegen Woonhuis met zes kamers, ruime bijgebouwen en stalling, gelegen op Batoe-Toelies. Huurprijs *f* 100.— 's maands: dadelijk te aanvaarden.

Te bevragen bij Mr. *Hofmeijr* op Batoe-Toelies, en Mr. *Tollens* op Kramat. (3816)

TE HUUR Een nieuw gebouwd **KANTOOR met Geld-Kamer,** boven het pakhuis van ***GASPER & Co.;*** terstond te aanvaarden. (3814)

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengenoemd Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het **Eerste halfjaar 1859** voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor ***Franco*** toe te zenden, opdat hij in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het Eerste halfjaar:

voor **Batavia**	***f* 12,50.**
„ **Java**	„ **15,—.**
„ **de Buitenbezittingen**	„ **17,50.**
„ **Nederland**	„ **22,50.**

Brieven ***franco*** aan

den Administrateur,

(3758) H. M. VAN DORP.

De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij **de Groot, Kolff & Co.** en **G. C. T. van Dorp** te ***Samarang*** en **E. Fuhri & Co.** te ***Soerabaija***, **Veljermans & Co.** te ***Pasaroean*** en **Blok & Ruzette** te ***Cheribon.***

Boekhandel LANGE & Co.

Ontvangen:

Een groot assortiment

KANTOORBOEKEN,

als:

Grootboeken, Journalen, Rekening-Courant- en **Kasboeken, Memorialen** en verdere bijboeken.

Voorts eene zeer ruime sortering

gelineerde en ongelineerde **Boeken** in kleinere formaten, als: in klein folio, kwarto, kwarto-oblong, portefeuilles. (3818)

237e NEDERLANDSCHE STAATS LOTERIJ.

Voor deze loterij worden voortdurend bestellingen aangenomen.

De loten worden bij de vaststelling der trekking onmiddelijk afgezonden en zullen dus van af de 1ste klasse geldig zijn.

Prijs per half Lot	***f***	**50,—**
» » vijfde	»	**20,—**
» » tiende	»	**10,—**

(3761) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1858.

Boekhandel van H. M. VAN DORP, te Batavia.

Kantoor-Almanak 1859

***f* —,50, opgeplakt *f* 1,—.**

KANTOOR- EN ZAK-AGENDA 1859

***f* 5,—.** (3760)

H. M. van DORP *te* BATAVIA.

BEST PROPATRIA,

duurzaam en aangenaam in het gebruik,

à ***f* 9,—, *f* 10,— *f* 11,— en *f* 12,—.**

alsmede:

Pennenschachten en Zwanenpennen 1e qual.

en andere Bureaubehoeften.

Tegen billijke prijzen. (3769)

ZWANEN-SCHACHTEN.

Prima qualiteit:

Indisch Smith Elder Ink; Drapers en **Porseleinen Inktkokers** ontvangen bij

(3737) G. KOLFF & Co.

GELITHOGRAPHIEERDE VISITEKAARTJES,

in alle soorten van letters en grootte,

worden vervaardigd bij

(3759) H. M. VAN DORP, te *Batavia.*

ALMANAKKEN MET DAMES-PORTRETTEN

1859,

ad f 1.— franco per post, bij

(3765) G. KOLFF EN Co.

H. M. van Dorp, te Batavia.

Lijsten voor Schilderijen,

in groote verscheidenheid, ***verguld, zwart*** en ***bruin hout*** met glazen etc., tegen zeer billijke prijzen.

KANTOORBOEKEN in velerlei banden en formaten.

GROOTE PAPIERSOORTEN, ter vervaardiging van *Kantoorboeken* naar opgegeven formaat.

Propatria, Velijn-, Schrijf- en Postpapier.

Envelloppen in verschillende grootte, met en zonder linnen, Mahonijhouten Stempeldoozen, Rood, zwart en blaauwe Stempel-Inkt.

Bezorging van Stempelpersen,

met de namen der firma's, keurig gewerkt en billijk in prijs.

LITHOGRAPHIE-, DRUK-, LINIEER- EN BINDWERK.

Lithographische Portretten, vervaardigd naar Photlographien teekeningen, door de beste Lithographen in Europa.

VISITEKAARTJES,

Lithographie en **Boekdruk**, met vergulde en geslagen randjes, porcelein of gewoon karton.

Aanneming van ***Bestellingen*** uit *Europa* van ***Tijdschriften, Boekwerken, etc.*** op billijke voorwaarden.

Verschillende soort van *Engelsche, Hollandsche* en *Fransche*

Schrijf- en Copieërinkt.

LANDKAARTEN van alle Werelddeelen en Speciale Kaarten, **Kaart van Java, de Ind. Archipel.**

Kaart der reede van Batavia.

Fraaije groote TOOVERLANTAARNS, Legkaarten.

Een **Palisanderhouten doos met 20 GEZELSCHAPSPELEN à *f* 100.—.** (3725)

Het stoomschip PALEMBANG,

vertrekt den 26 dezer

naar Muntok, Riouw en Singapore.

Nadere inligtingen bij

(3810) W. CORES DE VRIES.

NAAR SAMARANG

wordt Vracht en Passage aangeboden met het Ned. schip

Philips van Marnix,

gezagvoerder ***H. van Bolhuis,*** om den 10en Januarij e. k. te vertrekken.

(3820) B. KOPERSMIT EN Co.

Passage naar Nederland

met het Ned. Schip

WILLEM DANIEL,

Kapt. ***M. de Meester,*** hebbende hetzelve uitmuntende inrigting voor den overvoer van Passagiers en zal binnen eenige dagen van de Oosthoek alhier zijn, om de reis te aanvaarden.

Adres bij

(379?) PAINE, STRICKER & Co.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 22 December 1858, No. 102.

BATAIA.

Den 6den dezer kwam alhier ter reede het nederlandsch fregatschip *Amsterdam*, gezagvoerder D. Herderschee, komende van Hongkong en naar Melbourne bestemd.

Den 27sten Julij van Hongkong vertrokken, had dit vaartuig bijna voortdurend met slecht weder te kampen en besloot ten laatste, na verlies van zeilen en rondhouten, te Batavia binnen te loopen, om de geledene schade te herstellen.

Genoemde gezagvoerder heeft alhier aangebragt twaalf personen, naar men verneemt, bewoners van het Wolia eiland. Deze lieden bestonden uit 10 mannen en 2 vrouwen en werden, op den 30sten October jl., door kapitein Herderschee, in den stillen Atlantischen oceaan, op 90 duitsche mijlen afstand van de Pellen-eilanden, aan boord van zijn bodem opgenomen.

Uit het Journaal van genoemden kapitein nemen wij het volgende dienaangaande over:

»In den namiddag van den 30sten October, zagen wij een zeil, zich voordoende als van een klein vaartuig te zijn en, 90 mijlen van het naaste land verwijderd zijnde, vooronderstelden wij, dat het eene boot van een verongelukt schip zoude wezen. Wij hielden op dit vaartuigje aan en bespeurden, dat het eene geheel reddelooze kano was. Wij wenkten den opvarenden naar ons toetekomen, lieten een tros zakken en maakten de kano achter ons schip vast. Daarin bevonden zich tien mannen en twee vrouwen, wien wij dadelijk eenig brood gaven, waar zij gulzig op aan vielen. Zij wenkten ons, of zij bij ons aan boord mogten overkomen en hun kano laten varen, hetgeen ik als mensch en christen niet mogt weigeren, daa de sc epsels er geheel uitgeteerd en als geraamten uitzagen, en te meer daar de barometer en het luchtgestel er naar slecht weder uitzagen. Wij waren genoodzaakt, hen uit de kano te halen, daar het loopen hun, door zwakte, onmogelijk was. Hierop lieten wij de kano afdrijven en verzorgden de arme lieden op de best mogelijke wijze, terwijl wij eenparig besloten, de rati ons levensmiddelen te verminderen".

Tot zoo verre het Journaal. Wij kunnen er nog bijvoegen, dat de door hen gesprokene taal door niemand hier verstaan wordt en zij waarschijnlijk van het Wolia eiland afkomstig zijn. Het schijnt, dat zij van daar naar de Marianne of Caroline eilanden gezeild zijn om aldaar voedsel te vinden, welke togt jaarlijks door hen gemaakt wordt. Zij zetten alsdan hun zeil naar den stand der zon en komen doorgaande op de gewenschte plaats aan. De geredden schijnen door stroom of storm de eilanden te hebben gemist en moeten ruim honderd dagen in hun kano hebben rondgezworven. Zij zagen er allerellendigst uit: vol wonden en ongedierte.

Na aankomst alhier, zijn bijna allen ziek geworden; drie hunner zijn eergisteren overleden, zeven hunner liggen in het stadsverband en de twee overigen bevinden zich, in gezonden toestand, ten huize van den op derschout aan de werf. Door het plaatselijk bestuur is aan de regering voorgesteld, deze lieden, op de best mogelijke wijze, naar hunne geboorteplaats terug te zenden, na vooraf eenige noodzakelijke inkoopen voor hen te hebben gedaan.

Het Wolia eiland moet, volgens opgave van kapitein Herderschee, ten Noorden der Caroline of Marianne eilanden gelegen zijn en, iets beneden deze, moet zich eene engelsche bezitting bevinden.

— Men schrijft ons van Laha, dd. 30 November: In het Bataviaasch Handelsblad van 6 November, No. 89, komt een artikel voor, handelende over de plaats gehad hebbende krijgsverrigtingen te Djatti in het Palembangsche, op den 17den en 23sten October jl., waarin onder anderen gezegd wordt, dat de bewoners der doessoen Djatti uit deze zeer sterke plaats, eerst na een wanhopigen tegenstand, door de opstandelingen verjaagd werden.

De berigtgever van het B. H. schijnt ten deze niet juist te zijn ingelicht geweest, of wel opzettelijk der waarheid te hebben willen te kort doen; de versterkte doessoen Djatti is toch, in den ochtend van den 8sten October jl., door hare inwoners verlaten, met achterlating van een grooten voorraad padi, zoodat zij den intogt voor de weerspannige bevolking van elders, die, sedert geruimen tijd, gewapenderhand de bevelen des bestuurs getrotseerd had en die, in den middag van dienzelfden dag, voormelde doessoen bezette, zeer in de hand werkte, door haar eene geschikte en versterkte wijkplaats, benevens een aanzienlijken voorraad mondbehoeften, af te staan.

Met meer zekerheid mag men dus vooronderstellen, dat de bewoners van Djatti meer ter kwader trouw handelden dan de zucht deden blijken, om zich te verdedigen, niettegenstaande door het doessoenhoofd de verzekering was gegeven, dat hij geene gewapende hulp behoefde, als gevoelende hij zich sterk genoeg, om Djatti tegen de opstandelingen te kunnen verdedigen.

De valsche voorstelling in het Bat. H. zoude leiden, om eene verkeerde denkwijze omtrent de gezindheid der bevolking in de bovenlanden van Lahat te doen opvatten en een twijfelachtig licht over den staat van zaken aldaar te verspreiden, zoodat het medegedeelde omtrent de ware toedragt der zaak allezins dienstig mag geacht worden.

Andere onnaauwkeurigheden, in bedoeld berigt voorkomende, zijn van te ondergeschikt belang, dan dat het noodig zoude zijn, deze nader toetelichten.

— L. l. Zaturdag hebben wij het jaarlijksch examen van de leerlingen van het instituut des heeren I. J. J. Snellebrand alhier bijgewoond. Verscheidene belangstellenden behalve de ouders der leerlingen, waren hier bij tegenwoordig. Genoemde instituteur werd bijgestaan voor het Hollandsch, de aardrijkskunde, enz. door den heer Prange, voor het Fransch, het Latijn, kosmographie, enz. door den heer de Bellonnet. Het examen gaf blijken, dat er op dat instituut goed wordt gewerkt op de vorming en ontwikkeling der leerlingen, die bewezen goede vorderingen in verschillende vakken te hebben gemaakt. Ook de vrijmoedige, vrolijke geest der kweekelingen viel ons in 't oog en deed ons aangenaam aan. Na afloop van het examen, had de prijsuitdeeling plaats en daarna begaven de leerlingen zich huiswaarts, nadat zij door den instituteur uitgenoodigd waren, zich den volgenden dag weder ten zijnent te bevinden, om zich te vermaken. Wij wenschen den heer Snellebrand bij voortduring moed en kracht toe, om op deze wijze te blijven voortgaan, en hopen van harte, dat er meer en meer gebruik van zijn instituut moge gemaakt worden.

— De op de veiling van 20 dezer verkochte Jap. Goederen hebben gemiddeld gerendeerd:

100	kisten	Boomwas	in consumptie	ꝑ kist	*f* 34.37½
1900	»	»	in Entrepot	» »	» 34.50
100	»	Sakky	in consumptie	» »	» 67.—
200	»	»	in Entrepot	» »	» 48.—
150	»	Kaarsen	in consumptie	» »	» 42.—
150	»	Soya	in Entrepot	» »	» 29.—
1000	Bezems		in Entrepot	» ps.	» 0.48c.
5000	»		in consumptie	» »	» 0.53½c.
10	kisten	Sigarenzakjes à 100 ps.		» kist	» 52.—
20	»	Tandpoeder		» »	» 4.25
756	zakken	Tarwe,		» zake	» 4,60c.

terwijl de 1800 kisten Boomwas en 165 balies Kamfer (niet zijn geveild, wijl deze goederen voor Europa zijn gedestineerd per *Cornelia Hendrika.*

— Den 20sten dezer is hier ter reede aangekomen Z. M. fregat *de Ruyter*, commandant du Cloux, kapt. ter zee, overbrengende een detachement suppletie-troepen, sterk 149 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den Luitenant ter zee 1e kl. *Gennep*, medegeleider de 1e Luitenant der mariniers *Korndörffer*. Het fregat heeft 140 dagen reis gehad, wijl het, wegens onstuimig weer en gebrek aan water, genoodzaakt is geweest, drie weken aan de Kaap voor anker te liggen, gedurende welken tijd een man van het detachement over boord gesprongen en verdronken is. Het gedrag der troepen gedurende de reis liet niets te wenschen over; maar de behandeling, die zij aan boord hebben ondervonden heeft tot reclames van hunne zijde aanleiding gegeven.

— Men verzoekt ons de opname van den volgenden brief.

Tot geruststelling van de »Eenige abonne's van de Java-Bode," kan dienen, dat het vaandel van het 10de Bataillon Infanterie, bij de voorstelling van een Fransch stukje in den schouwburg te Batavia op j. l. Donderdag *niet is gebezigd*; aangezien dat stukje ten einde was, toen het vaandel onder bescherming van een peloton van het 10de Bataillon, op het tooneel verscheen met de *eenige* bedoeling, om hulde te brengen aan de betoonde apperheid der troepen, die te Djambi gevochten en de zege hebben behaald.

De majoor Commd. van het 10de Bat. Inf.
SMITS.

Weltevreden den 19 December 1858.

— Gisteren ochtend te 6½ uren werden de troepen in dit garnizoen, bestemd om deel te nemen aan de krijgsverrigtingen tegen Boni, geïnspecteerd door den Gen. Maj. Steinmetz, chef der expeditie. — Het 10 Batal. infan. ½ Compn. Sappeurs, ½ 3pd. Batterij en een gedeelte der cavallerie stonden te dien einde geschaard op het Waterlooplein. Het schoone krijgshaftige uiterlijk der troepen, zoowel als de doelmatige inrigting van bepakking en uitrusting, geven als het ware een waarborg voor den goeden afloop van dezen krijgstogt. — Zoo als wij vernemen, heeft genoemde gen. maj. zijne bijzondere tevredenheid aan de chefs der verschillende wapenen, bij deze inspectie aanwezig, betuigd.

— Uit een zekere bron kunnen wij mededeelen, dat aan de troepen van Bali bevel is gezonden, om naar hunne garnizoenen terug te keeren, zoodat men deze krijgsoperatie als geëindigd mag beschouwen.

— De heer *Théo*, *prestidigitateur*, wiens aanstaande komst wij voor een paar weken berigten, is met deze mail alhier aangekomen. De dagbladen van Mauritius zijn onuitputtelijk in zijn lof. Zonder eenig instrument, alleen met zijne vingers verrigt hij de verrassendste toeren. Wij vernemen, dat de heer *Théo* ook onderwijs geeft in zijne kunst en tevens voor particuliere soirées uitgenoodigd kan worden.

— Men schrijft ons van Buitenzorg dd. 21 December: Dezen namiddag, omstreeks 5 uren, vond, in de kampong Lebak, gelegen op het land Kampong-Bawe in deze afdeeling, het volgende ongeluk plaats.

De vrouw van den inlander Bapa *Kaitien*, in genoemde kampong woonachtig, ging met achterlating van haar kind, een meisje van nog geen twee jaren oud, in de omstreken harer woning, brandhout sprokkelen.

Het kind, zonder oppassing achtergelaten en voorzeker naar hare moeder verlangende, trachtte deze op te zoeken, doch had het ongeluk in een slokkan te raken en daarin te verdrinken.

De ongelukkige doch onvoorzigtige moeder vond, kort daarop, haar lieveling levenloos in den slokkan liggen.

Cheribon. — Op den 11den Dec. zijn de Inlanders *Kapal*, *Mangies Nakidjan* en *Nawijen*, bij de dessa *Windoedjaja* district *Beber*), in de sawahvelden aan het werk zijnde, door den bliksem getroffen, met het ongelukkig gevolg, dat eerstgenoemde op de plaats dood bleef. Denzelfden dag is het negenjarig kind van den Inlander *Rawia* tusschen twee vechtende buffels geraakt en heeft van de verwoede dieren zulke hevige stooten bekomen, dat het onmiddelijk overleden is. Daar het bekend is, dat deze dieren hunne herders dikwijls met levensgevaar tegen aanvallen van tijgers beschermen, schijnt dit ongeluk wel eene bijzondere vermelding te verdienen.

Wester-Afdeeling van Borneo. — Berigten over de maand November behelzen, dat, in de afdeeling *Montrado*, veel schade aan de wegen en bruggen is toegebragt door aanhoudende regens en zware winden.

Eene aanmerkelijke hoeveelheid djagong werd ter markt gebragt.

Ook in het *Mampawasche* hadden de wegen en bruggen veel geleden.

In deze afdeeling stond de padi overal gunstig; de katoenplantjes hadden door het slechte weder veel geleden. In he *Sintangsche* komt het *Orleans* katoenzaad slecht op en de plant sterft veelal spoedig.

In de vallei van *Pamangkat* was men met het oogsten der padi begonnen; veel regen en harde wind belemmerden eenigzins het inzamelen.

(*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 13 December. Zaturdag avond om 9 uren, is een fourier der cavallerie, wiens tijd van dienst om was, bij de kaserne gaan baden en verdronken.

— Gisteren is een matroos van een der alhier ter reede liggende schepen, achter het fort Prins Hendrik, in een gevecht met andere matrozen, met een mes in de regterborst gestoken, zoodat zijn toestand zeer bedenkelijk was; hij is onmiddelijk door eenige sappeurs naar de infirmerie gebragt, alwaar hij door den garnizoens doctor liefderijk verzorgd, en vervolgens per wagen naar het hospitaal vervoerd werd.

(*Soer. Ct.*)

Soerabaija 16 Dec. Eergisteren kwam alhier ter reede Z. M. schroefkor et *Prinses Amalia*, welk vaartuig een deel uitmaakt van de, op den 7den dezer van hier vertrokkene, expeditie naar Bali Boleling.

Met deze gelegenheid zijn berigten ontvangen, dat de expeditie in goeden toestand in de nabijheid van Boleling is aangekomen: dat voorts een gedeelte der troepen is gedebarkeerd en eenige dessa's zijn in brand geschoten, bij welke gelegenheid aan onze zijde noch dooden noch gekwetsten zijn gevallen, vermits die dessa's, onmiddelijk bij de aannadering onzer troepen, door de bevolking zijn verlaten.

Het doel der expeditie, de uitlevering namelijk van een persoon, door een der vasallen van den Radja van Boleling, waartoe genoemde vorst niet bij magte scheen te zijn zijne onderhoorigen te dwingen, was alzoo nog niet bereikt, doch is het te verwachten, dat de magtsontwikkeling onzerzijds, gevoegd bij een vernieuwd aandringen van de zijde van den Radja, genoegzaam zijn zal, om het gezag van den Assistent-Resident op Bali te handhaven en alzoo deze zaak tot een spoedig einde te brengen.

— Van Bezoeki wordt berigt, dat, omstreeks tien uren in den voormiddag van den 10den dezer, een inwoner der dessa Olean, op den weg naar Sitoebondo, benevens zijne drie picolpaarden, door den bliksem getroffen en gedood zijn.

(*Oostpost.*)

Pasoeroean, 15 December. Ten gevolge van aanhoudende regens en zware bandjirs, zijn, in het district *Penangoengan*, afdeeling *Malang*, eenige bruggen en dammen weggespoeld, waaronder voornamelijk behooren, de bruggen over de rivier *Brantas* en *Kalilawang*.

(*Pass. N. en Adv. blad.*)

LAATSTE BERIGTEN.

In de laatste dagen is het gerucht verspreid, dat de fransche regering, na de moeijelijkheden, waartoe de immigratie der negers aanleiding had gegeven, voornemens zou zijn het stelsel vaarwel te zeggen. Dit gerucht, ofschoon ook weer tegengesproken, blijkt thans alles behalve van grond ontbloot te zijn geweest, vermits, naar het schijnt, eene dépêche, de *Moniteur* een brief bevat van den keizer aan prins Napoleon, waarin gezegd wordt, dat alleen de diepe overtuiging van het goed regt der fransche regering haar niet heeft doen terugdeinzen voor eene mogelijke afbreking der vriendschappelijke betrekkingen met Portugal; doch dat de keizer de aanwervingen niet wil, wanneer de negers niet uit vrijen wil immigreren, of wanneer het stelsel een vermomde sla-

venhandel is. De keizer gelooft, dat de vrije arbeid der negers goed vervangen zal kunnen worden door dien der koelies, zullende ten dien aanzien de onderhandelingen met Engeland, die onlangs gevoerd werden, hervat worden.

— De zending van den heer Gladstone naar de Ionische eilanden, geeft aan de *Morning Star* aanleiding tot de volgende niet onbelangrijke aanmerkingen.

Waarom zoo vele pogingen aangewend om de waarheid te verbloemen? Waarom met zooveel huichelarij beweerd, dat wij de Ionische eilanden in hun eigen belang, en niet in het onze, onder onze bescherming genomen hebben? Waarom wenden wij voor, dat wij hen aan de overheersching van Oostenrijk, Turkije of Rusland onttrokken hebben, daar toch iedereen weet, dat wij alleen geleid zijn door dezelfde belangzuchtige redenen, als die mogendheden ooit geleid waren. De fransche vlag wappert om dezelfde reden van Corfu als van Gibraltar en Malta. De Ionische eilanden zijn een belangrijk punt voor Engeland; daarom zijn ze door ons in bezit genomen. En nu is het de grootste onbeschaamdheid om de Ioniërs te lasteren, omdat zij de souvereiniteit van Engeland niet willen. Maar zelfs wanneer onze bedoelingen zoo zuiver mogelijk waren, dan nog moesten wij ons terugtrekken, zoodra wij tot de overtuiging komen, dat de Ioniërs onze regering niet willen en alleen jegens anderen sympathie koesteren.

NEDERLAND.

Aangelegenheden van Serawak.

(*Vervolg van ons vorig No.*)

De *Echo du Limbourg* zegt o. a.

» Wij stemmen volkomen met de redenaars in, dat de stelling van Borneo voor Engeland *wenschelijk* is, maar hier moet nog eene andere voorwaarde gelden: Engeland moet het zich afvragen, of die vestiging *wettig* zou zijn. Zoo hij het in bezit nemen slechts te letten viel op wat voor iedere magtige natie dienstig is, dan zou het weldra uit zijn met de kolonien van minder geduchte volken, en Rusland zou volkomen in zijn regt zijn, zoo het Constantinopel ging overmeesteren."

» Daarom hopen wij, dat onze regering, zoo als het de kamers verlangen, de regten van Nederland krachtdadig zal weten te verdedigen en Engeland verhinderen, zich in onze indische bezittingen te vestigen, trots de tractaten, trots de regtvaardigheid."

De *Echo Universel*, een dagblad, in het Fransch te 's Gravenhage uitkomende, zegt o. a. in twee artikelen:

» Zoo de engelsche regering dit établissement van sir James Brooke kocht, zou dit eene klaarblijkelijke schending van het tractaat van 1824 wezen, en dat is de zuivere slotsom der redeneringen van den *Times*-zelven, waar hij voorgeeft, dat zoo Engeland ons de eilanden van den Indischen Archipel heeft overgelaten, het onmogelijk Borneo onder die eilanden kan begrepen hebben, daar het te groot is."

» Maar niet slechts het algemeene regt is de beweegreden, die zich tegen de vestiging der Engelschen te Serawak verheft. De koloniale magt van Groot-Brittannie is reeds te zeer overwegend, dan dat men het niet zou verhinderen, die nog door gedurige overheeringen te vergrooten. Zoo als zij is, schijnt zij reeds hare eigen krachten ontwassen."

» De vergelijking, die de *Times* tusschen de koloniale staatkunde van Engeland en Nederland wil maken, kan niet tot ons nadeel uitvallen. Terwijl ontzaggelijke bevolkingen tegen den britschen druk opstaan, bewaren wij de orde, den vrede in onze koloniale bezittingen, en de inboorlingen zien in de Hollanders slechts bevrijders, die hen ongevoelig aan de aziatische tiranny ontrukken."

» Wij gelooven niet, dat eenige staat het behoeft te betreuren, dat er door een bescheiden, werkzaam, menschelijk en verstandig volk een rijk in den Indischen Archipel werd gegrondvest. Die kracht, die het put uit de trapsgewijze ontwikkeling der inlanders. uit de langzame voorbereiding van zooveel millioenen menschen tot de europesche beschaving, zal Holland nimmer tot middel wezen, om eene aanmatigende rol in Europa te spelen, terwijl aan den anderen kant zyne stelling tot het bewaren van het evenwigt ter zee der westelyke mogendheden strekt. Zoo men het oog slaat op Engelands onmagt, om de beginselen der christelijke zedeleer te verbreiden in de kolonien, die het reeds bezit, moet dan de wensch in Europa niet levendig worden, de hollandsche établissementen in den Indischen Archipel te zien bloeijen en uitbreiden, waar deze zich de roeping hebben gesteld, de orde te handhaven, vrijheid, vrede en werkzaamheid te verzekeren, ten bate van den algemeenen handel."

» Het is mogelijk, dat Engeland niet gediend is met de uitbreiding van een handeldrijvend en zeevarend volk, waaraan het zooveel verpligtingen heeft. Zyne dagbladen mogen ons belasteren, zijne redenaars en staatslieden tot onze berooving zamenspannen, wat hier van belang is, is, dat wij besloten mogen zijn niet het hoofd te buigen."

En in een volgend betoog zegt het blad:

» In Engeland zet James Brooke, met die stalen volharding, waarvan hij zooveel blijken heeft gegeven, zijne pogingen voort, om de britsche regering te noodzaken, zijn établissement op Borneo te koopen. De openbare meening wordt in beweging gehouden door de meetings en dagbladen. Bij den handel en de stadsbesturen voegen zich thans leden van het parlement, en men mag er op verdacht zijn, eerstdaags de quaestie in het Lagerhuis te zien opperen."

» Dat alles kan onaangename gevolgen hebben. De engelsche regering kan weerstand bieden aan den volksstroom, die tot den aankoop van Serawak drijft; of het is mogelijk, waarschijnlijk zelfs, dat het door zyne staatkunde tot een tegenovergesteld besluit gebragt wordt. Engeland, iedereen zegt het, en het engelsche cabinet moet het zich minder dan iemand verbergen, Engeland staat misschien in het bedenkelijkst tijdperk van zyne geschiedenis; het heeft te worstelen met ontzaggelijke moeyelijkheden in Indië; zijn toestand op het vasteland is wankelend en het is verre, dat het in de europesche geschillen de rol zou spelen, die het best aan zyne eerzucht gepast voorkomt. Het moet de digtgemaaktheid der Amerikanen in de nieuwe wereld ontzien, het moet in zijn eigen boezem hervormingen invoeren en ieder oogenblik eene nieuwe industriele regering of handelscrisis bezweren. Eene constitutionnele regering, zelfs de engelsche, heeft daaraan meer dan noodig is, om den lust te verliezen, nieuwe moeijelijkheden, nieuwe verwikkelingen op te werpen."

» Doch wie daarop een onbegrensd vertrouwen stelde, zou zeer ligt buiten den waard rekenen. Het constitutionnele raderwerk moge in Engeland oud en ouderwetsch wezen, het heeft nog kracht, nog een vreeselijk vermogen. Is de openbare meening eens losgelaten, dan kan zij niet meer in teugel gehouden worden. Zij het doel, dat zij het beoogt, regtvaardig of onregtvaardig, redelijk of onzinnig, de regeringen, die haar willen bestrijden, worden weldra omvergeworpen en vervangen door mannen, die geneigd zijn den volkswil te believen. De moeijelijke positie, waarin zich het engelsch cabinet tegenover het parlement bevindt, kan het er gemakkelyk toe brengen, een gunstig oor te leenen aan de voorstellen van James Brooke, en buitendien, waar er sprake is van het rijk der britsche heerschappij uit te breiden, let de regering, welke zij ook zij, niet te veel noch op de moeyelijkheden, waarin zij reeds gewikkeld is. noch op de gevolgen, die nieuwe overheeringen konden na zich slepen De in bezit neming der Kokoseilanden en die van Perim heeft niet juist plaats gehad op oogenblikken, dat Engeland zich op zijn gemak voelde."

» In ieder geval, zal onze regering wel doen, zich het slechtste geval voor te stellen en dien ten gevolge te handelen. Ons goed regt op Borneo prijs te geven zou eene onvergeeflyke lafheid wezen, die voortaan onze bezittingen in den Indischen Archipel aan het goeddunken van Engeland zou overlaten. Wordt eenmaal het tractaat van 1824 in zijn geest en zijne klaarblijkelyke bedoelingen verkracht, dan weten wij niet, welke dam er verder aan de voortgaande inbraken van Engeland zal gesteld worden; is Serawak afgestaan, dan wordt de tegenstand hoe langer hoe bezwarender, en er zou ons niets anders overblijven, dan ons geheel en al te laten verstikken, wanneer dit den Engelschen mogt behagen."

» Wij hebben de voldoening, dat hier te lande de zaak algemeen van die zyde wordt opgenomen. De tijd is gelukkig voorbij, dat men met onverschilligheid de verminking of knotting van onze koloniale magt kan toezien. Men is gekomen tot een betere waardering van het gewigt, dat de kolonien leggen in de schale van het volksbestaan, en natuurlijk staan de eischen der openbare meening in verhouding tot het belang, dat zij aan de koloniale quaestien hecht. Het zou noch voorzigtig. noch verstandig zyn, het gevoelen te verachten, dat dezer dagen door de pers met zoo opmerkelyke eenstemmigheid wordt uitgesproken. De regering heeft dus niets beters te doen dan, op dat gevoelen steunend, over de middelen te beraadslagen, die den afstand van Serawak aan de Engelschen kunnen voorkomen."

De Belgische *Indépendance* beschouwt het bij herhaling voor niet waarschijnlijk, dat de britsche regering zich door de misleidende voorspiegelingen van Sir James Brooke, dien het blad ook als een fortuinzoeker voorstelt, zal laten wegslepen; het blad meent, dat het Parlement, het volk van Engeland-zelf er beter over zullen denken, en vragen, waar hier het regt en de billijkheid, zoo al niet het belang gelegen zijn.

De *Utrechtsche Courant*, dit gevoelen van den *Indépendance* overwegende, zegt o. a.:

» De *Indépendance*, die aangelegenheid besprekende, meent, dat men de zaak hier te lande te ernstig opneemt. Het zou kunnen wezen en het ware zelfs te wenschen. Natuurlyk mogt het evenwel heeten, dat men de schandelijke aanvallen en miskenning onzer regten en politiek, door de britsche pers, niet onbeantwoord heeft gelaten. De *Indépendance* voegt er eene lofrede bij op den ijver van ons tegenwoordig cabinet, een ijver, die zeker hulde verdient, ook van de zijde van hen, die met alle regeringsplannen zich niet mogten kunnen vereenigen."

» Het schijnt, merkt de *Utrechtsche Courant* nog op, dat de sluwe intriguant Brooke thans bezig is het laatste bedrijf van zijn opentlijk leven te spelen. Hij, die door allerlei looze streken er in geslaagd is, zich tot Onder-Radja (Radja-Moeda) van Serawak te verheffen, en later, door de bedreiging van den sultan van Brunie met engelsch geschut, zich door dien vorst heeft doen erkennen, heeft later het engelsch gouvernement met valsche voorspiegeling van groote voordeelen, ten behoeve der stoomvaart in de chinesche wateren, tot de onregtmatige inbezitname van het eiland Labouan overgehaald. De britsche ministers zijn thans tot de overtuiging gekomen, dat Labouan niets anders is dan een lastpost, en derhalve heeft de gouverneur Brooke reeds sedert eenigen tijd zijn ontslag ontvangen. Van toen af was de avonturier beperkt tot Serawak. Daar hebben, een groot jaar geleden, de chinesche mijnwerkers getracht hem te vermoorden; een ontegenzeggelyk bewijs voor het vaderlijk bestuur van den philantroop *par excellence*. Ja, Brooke heeft zelfs raadzaam geacht, na dit bewijs van liefde van zyn geadministreerden, Serawak voor goed te verlaten en naar Engeland terug te keeren."

» Thans speelt de Radja-Moeda zyn laatste spel. Ofschoon te Serawak slechts ambtenaar van den sultan van Brunie, verlangt hij, dat Groot-Brittannie hem Serawak afkoope en de onregtvaardigheid bega, daarvan bezit te nemen. De oude streken worden daar op nieuw te werk gesteld."

Bij zoovele gronden, welke wij hier reeds vermeld hebben, die pleiten tegen de onbillijkheid en de onregtmagtigheid van het drijven van Brooke en de zijnen, zijn nog eenige andere te voegen; waartoe wij in ons slotartikel zullen overgaan. (*Wordt vervolgd.*)

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.

(*Vervolg van ons buitengewoon No. van gisteren*).

Ten einde dien te voorkomen, werd als middel aangegeven, om, aan het verlof van een lid van den raad van Indië, zijn ontslag uit die betrekking te verbinden. Bij zijn terugkeer zou zoodanig lid wachtgeld erlangen, tot dat hij weder overeenkomstig zijn rang geplaatst was, hetgeen ook met andere indische ambtenaren plaats vindt.

In de tweede plaats drong men aan op eene hervorming in het stelsel, ten opzigte van het pradicaal van indisch ambtenaar gevolgd.

Ten derde besprak men het koninklijk besluit van 1[illegible] Januarij 1854, dat tegen de openbaarmaking en de vervreemding van tot het indische gouvernements-archief behoorende stukken en bescheiden is gerigt. Men was het eens, dat dit besluit verkeerd werkte en meende, dat eene afdoende herziening bij de regering allezins in aanmerking moest komen.

Ten vierde drong men aan op eene herziening van het, bij koninklyk besluit van 8 April 1856, vastgesteld reglement op de drukwerken in Nederlandsch Indië. Men prees den *feitelijken* toestand der drukpers in Indië, maar verlangde nu ook, dat hij de *wettelijke* werd.

Als vijfde hoofdpunt werd in overweging genomen de afschaffing der belasting of boete, die aan de bedevaartgangers naar Mecca werd opgelegd. Men vreesde uit die afschaffing vermeerdering van geestdrijvers op Java. Zij werd echter verdedigd op grond der godsdienstvrijheid, bij het Reglement gewaarborgd.

De openstelling met 1 Junij 1859 van zestien havens op Java, twee op de westkust van Sumatra en éene in de Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo voor den algemeenen handel, krachtens ordonnantie van den Gouverneur Generaal, had in de zesde plaats een onderwerp van bespreking uitgemaakt. Het had eenigzins bevreemdt, dat men nog niets uit Indië vernomen had, betreffende de voorbereidende maatregelen tot uitvoering van die ordonnantie.

In de zevende plaats besprak men den beloofden maatregel, strekkende om een nieuw tarief van in- en uitgaande regten in Indië in te voeren. Men meende, dat de wettelyke regeling meer zou bevatten dan noodzakelijk was, daar zij zich ook zou uitstrekken tot de tarieven voor het verkeer tusschen de verschillende deelen van Nederlandsch Indië. Men meende, dat dit bij koninklijk besluit dus veel spoediger kon geschieden.

Ten achtste vroeg men naar het stelsel der regering, omtrent den aanleg van spoorwegen op Java. Ook ten aanzien der stoompakketvaart wilden sommige leden de denkbeelden der regering kennen.

Een tiende punt, het cultuurstelsel betreffende, gold de financiële boekhouding in Indië. Men wenschte eene naauwkeurige afscheiding tusschen de uitgaven voor de cultures en al wat daartoe in onmiddelijk verband staat, en de overige kosten der indische huishouding. De uitkomsten dier splitsing van uitgaven moesten dan aan de Staten Generaal worden medegedeeld. Deze wensch was in overeenstemming met het verlangen der staatscommissie.

Ten elfde vestigde men de aandacht op de ordonnantie van den Gouverneur-Generaal, van 20 Februarij 1858, betrekkelijk de verhooging van het plantloon der koffij op Java. Men vroeg hoe de regering art. 56 § [illegible] van het regeringsreglement verstond, en hoe daarmede het cijfer van het verhoogde plantloon was overeengebragt.

In de twaalfde plaats verzocht men mededeeling van het rapport der commissie, die met het onderzoek van den stand van zaken omtrent de suikercultuur belast is geweest. Sommigen voegden er bij, dat men minder belang stelde in dat rapport, dan wel in de hervorming van het stelsel der suikerindustrie-zelf.

Voorts vroeg men wat er was van de klagten over het reglement van 21 December 1837, betreffende den verhuur van gronden in Soeracarta en Djocjocarta.

Verscheidene vragen deed men omtrent de specerijteelt, betreffende het beginsel der regering, den toestand der perkeniers op Banda, en den verkoop van specerijen uitsluitend in Nederland.

(*Wordt vervolgd*).

— Uit Stuttgard wordt berigt, dat H. M. de koningin der Nederlanden aldaar op Zondag 31 Oct. in een gevaar heeft verkeerd, dat de schromelijkste gevolgen had kunnen hebben. H. M. was namelijk, in gezelschap van H. D. vader, de koning van Wurtemburg, uitgereden, om een uitstapje naar Esslingen te doen, waartoe Z. M., die zelf de paarden mende, een steil oploopend pad insloeg, hetwelk anders gewoonlijk slechts door voetgangers gebruikt wordt. Op een der gevaarlijkste punten gekomen, werd het eene paard schichtig, sloeg den lemoen van het rijtuig aan stukken en sprong met zulk een hevigen ruk tegen het andere paard op, dat dit laatste voorover sloeg en den eenen poot brak. Gelukkig waren de lakeijen vlug genoeg bij de hand, om de teugels te grijpen en de beide vorstelijke personen ongedeerd uit het rijtuig te helpen, die onmiddelijk eene andere equipage lieten komen en hunnen weg vervolgden.

— Z. M. de koning is den 31 Oct. van het Loo naar de residentie terug gekeerd. Ook bevinden zich de prins van Oranje, die eene reis naar Stuttgardt heeft gedaan en prins Frederik en H. D. gezin, die op hun landgoed Muskau in Silezie vertoefd hebben, zich weder in de residentie. H. M. de koningin, alsmede de koningin-moeder, worden er spoedig verwacht.

ENGELAND.

Reeds meermalen zijn de door Engeland, Frankrijk, Rusland en Amerika met China gesloten tractaten besproken. De *Times* bevat thans een artikel over het tractaat, tusschen beide laatstgenoemden tot stand gebragt, en doet uitkomen, dat de heer Reed, de amerikaansche gevolmagtigde, niet alleen niets gedaan heeft ter bevordering der algemeene belangen, maar zelfs dikwijls tegen deze en op de zijde der Chinezen was. Uit dat oogpunt beschouwd, is het eerste artikel van het tusschen Amerika en China gesloten tractaat niet van belang ontbloot. Daarin toch wordt bepaald, dat, indien eenige andere natie onregtvaardig of oppressief handelt, de Vereenigde Staten alsdan hunne beste diensten zullen aanwenden, om eene minnelijke schikking tot stand te brengen. Men zal zich herinneren, dat zoodanig artikel niet in de andere tractaten voorkomt.

De *Times* wijdt ook een artikel aan het door graaf Putiatine voor Rusland met China gesloten tractaat, hetwelk het blad een met veel bekwaamheid opgesteld diplomatiek document noemt. Het bestaat uit 12 artike-

len. Het eerste artikel is gelijk aan dat van alle andere tractaten van dien aard. Bij het tweede worden de diplomatieke betrekkingen tusschen de beide hoven geregeld, en wordt aan de russische agenten in de geopende havens het regt van directe communicatie met Peking gegeven; verder wordt daarbij voorzien in de reis van de russische gezanten naar de hoofdstad, te land of te water langs elken weg, dien zij mogten kiezen. Bij het derde artikel wordt aan Rusland het privilegie geschonken, om handel te drijven met de opengestelde havens, terwijl bij het vierde de russische scheepvaart, wat de regten aangaat, met de overige landen gelijk gesteld wordt. Eenige volgende artikelen handelen over de tegenwoordigheid van russische oorlogschepen in de chinesche havens, de behandeling van russische schipbreukelingen en het verblijf van russische zendelingen. Het negende artikel behelst de voor China gevaarlijke bepaling, dat eene conventie gehouden zal worden, om de grenzen tusschen de beide rijken te bepalen; bij het tiende wordt de russische geestelijke missie te Peking geëmancipeerd van de vroeger daarop rustende chinesche controle. Bij het elfde artikel worden de banden, welke de beide rijken in den vervolge zullen verbinden, naauwer toegehaald. Daarbij wordt namelijk bepaald, dat eene geregelde postdienst zal worden ingevoerd tusschen Peking en Kiakhta, eene stad op de grenzen, ten noordwesten van Peking, en op eene linie tusschen die hoofdstad en St. Petersburg, — eene postdienst, zoowel ten behoeve der beide regeringen als van de geestelijke missie te Peking. Er is bepaald, dat de chinesche koeriers de dienst tusschen Peking en Kiakhta vice versa, ten minste eenmaal in de maand, zullen verrigten en den afstand in vijftien dagen zullen afleggen. Buitendien zal elke drie maanden een convooi dien afstand binnen eene maand moeten afleggen, welk convooi voor het transport van alle goederen gebezigd zal kunnen worden. Bij het laatste artikel wordt bepaald, dat Rusland buitendien zal kunnen gebruik maken van al de algemeene voordeelen, die door Engeland en Frankrijk bedongen zijn.

— Sir James Brooke is te Manchester, kort na het uitspreken eener redevoering op eene vergadering van werklieden, door een aanval van beroerte getroffen. Hij bevindt zich evenwel buiten gevaar.

— Te Newcastle was het gerucht in omloop, dat de graaf de Marincourt, de fransche consul aldaar, niet werkeloos zou zijn gebleven bij de verkiezingen voor het parlement. Op grond van dit gerucht was de *Northern Daily Express* tegen hem uitgevaren, had hem den agent van den aartsverrader en belager van de vrijheid zijns lands, Lodewijk Napoleon, genoemd, en hem beduid, dat hij met de verkiezingen in Engeland niets had te maken. De zoon van den consul, kort geleden nog officier in het fransche leger, ging den redacteur opzoeken, en liet, daar hij hem niet aan het bureau had gevonden, zijn kaartje achter, met den eisch, dat de redacteur in een aangewezen koffijhuis met hem zou bijeenkomen, onder bedreigingen, indien hij daaraan niet voldeed. Dit had een nog heviger artikel ten gevolge en een duel ware onvermijdbaar geweest, indien de redacteur geene verontschuldigingen had gemaakt, gelijk later door den graaf werd ontkend, op eenigerhande wijze, zich met de verkiezingen bemoeid te hebben. Ten gevolge dier gebeurtenis zijn een aantal inwoners voornemens, den graaf hunne sympathie en hun vertrouwen te betuigen.

FRANKRIJK.

De bagno's, waarin zich gemiddeld 8000 misdadigers bevinden, die den staat ieder jaarlijks fr. 350 kosten, zullen tegen het einde dezes jaars van den franschen bodem verdwenen zijn. Ongelukkig schijnt de regering de deportatie naar Cayenne nog maar niet te willen afschaffen, waar den gedeporteerden, zoo als door wetenschappelijke navorschingen gebleken is, in korten tijd een zekere dood wacht. En toch worden daarheen hoofdzakelijk alleen staatkundige veroordeelden en verdachten gebragt.

— Men herinnert zich waarschijnlijk nog wel het geval van zekere madame Sevasti, die bij hare aankomst te Constantinopel, aan boord der stoomboot allerlei kunstgrepen in het werk stelde, om hare koffers aan het onderzoek der ambtenaren van de douane te onttrekken, door welk in het nog loopend gedrag deze tot de ontdekking kwamen, dat zij ruim voorzien was van valsche bankbriefjes. Bij de daarop gevolgde instructie en in hechtenisneming van den drukker dezer papieren, zekere Harrison, is het gebleken, dat deze er ongeveer 100,000 stuks voor haar had nagedrukt volgens een model, dat zij hem had ter hand gesteld, onder voorgeven, dat het eene *étiquette* voor hare handelsartikelen was, en dat zij er een aantal exemplaren van noodig had. De drukker, met het arabisch schrift onbekend, was terstond aan het werk gegaan, om die ruime bestelling zoo spoedig mogelijk af te leveren en had het model, zonder eenig kwaad vermoeden te vatten, zoo juist in koper gegraveerd, dat zijn werk van de echte bankbriefjes maar hoogst moeijelijk te onderscheiden was en dat, volgens de verklaring van den turkschen consul, de turksche ambtenaren der finantiën er zelven zeer goed mede bedrogen konden worden. De drukker heeft de koperplaten bij de justitie ingeleverd en is, op grond van van het aangevoerde, op vrije voeten gesteld.

DUITSCHLAND.

Tegenwoordig bevinden zich vele Bojaren uit Wallachije te Weenen, die als candidaten voor het hospodariaat wenschen op te treden. Daartoe behooren de groot-logotheten Slontlintano, Haralambe en Otteteli-schoud. Vorst B. Stirbey wordt mede verwacht. Allen zullen zich eerstdaags naar Bucharest begeven. Nicolaas Golesco, het hoofd der Unionisten, zou zeer veel kans hebben benoemd te worden.

— Men schrijft uit Belgrado, dat Garaschanin thans, op dringende uitnoodiging van den vorst, bereid is een nieuw cabinet zamen te stellen, waarin hij het presidium met de portefeuille van buitenlandsche zaken zou aanvaarden.

Overigens is het geheele land allergunstigst voor de kieswet gezind.

— Het lijk van den, onlangs op eene zoo treurige wijze, te Parijs omgekomen vorst Ghika, is gisteren langs de Noordbaan hier aangebragt en onverwijld naar Pesth vervoerd, vanwaar men het naar Bucharest zal overbrengen, ten einde in het familiegraf te Colentina te worden bijgezet.

BRITSCH INDIE.

Wij lezen in de *Straits Times* van 4 December:

De tijdingen uit de oproerige districten luiden zeer bevredigend. Een gouvernements telegram van Allahahad, dd. 11 November, deelt mede, dat het fort Samree, in Oude, op den 9den bevorens, door brigadier Eveleigh van het 9de met een verlies van slechts twee Europeanen en drie of vier gewonden, genomen was. Een andere tijding meldt, dat het fort Amathie thans door onze troepen bezet is. De Sipayers zijn gevlugt. Het was niet bekend, hoevele ammunitie en kanonnen genomen waren. Majoor Barron geeft 16 op en beweert, dat er meer waren.

Drie compagnien van het 54ste, met kanonnen, cavallerie en Seikhs bezette het fort. In den ochtend van den 26sten October, overrompelde generaal Mitchel de opstandelingen. Drie duizend hunner werden verjaagd en wierpen, gedurende de vervolging, hunne wapenen weg; zij werden 9 mijlen ver achtervolgd, de kolonne had 62 mijlen in 60 uren afgelegd.

Drie honderd van den vijand werden gedood; aan onze zijde was geen verlies. Omstreeks 4000 rebellen hadden zich in de nabuurschap van Rooya verzameld, zij verkeerden in uitgeputten toestand, en ontvingen rations, maar geen gagie. Bemerkende, dat onze troepen voorttrokken, verlieten de rebellen Rooya, en begaven zich naar het Noord-westen, zoodat Rooya, toen de magt van kolonel Hale die plaats bereikte, in vlammen stond. Een gouvernements berigt van 6 November behelst, dat Tantia Topee, den 31sten October, de Nerenada was overgestoken en, naar men meent, zich naar Deccan begaf. Het leger der oproerlingen was gewapend, doch bezat geene kanonnen. Generaal Mitchell zette de vervolging voort. Op den 10den November berigtte Sir Robert Hamilton, dat generaal Mitchell Hoshungabad op den 7den bereikt had, en dat de magt van brigadier Parker aldaar op den 8sten zoude aankomen.

Luitenant Kerr heeft de vervolging van de rebellen in de Chindwarree-heuvelen moeten opgeven, men zegt, dat eene groote magt de Nerbudda, nabij Chayer, overtrok. Op den 18den telegrafeerde Sir Robert Hamilton, dat de rebellen zich tusschen Meilyhant en Julpy Anniar, op de Noordzijde van de Saptee, bevonden en op Berhampore voortrukten. Majoor Barron telegrafeerde, dd. 18, van Sunkenpore, dat de kolonne van brigadier Eveleigh 8000 van de Sunkenpore's vlugtelingen aantastte; zij nam drie kanonnen en verstrooide hen met verlies.

CHINA.

Wij lezen in de *Overland China Mail* van 30 November:

Lord Elgin heeft zijn togt op de Gang-tsze-kiang, op den 8sten dezer, begonnen, vergezeld van een chineschen beambte, die door de keizerlijke commissarissen Kweiliang en Hwashana is aangewezen, om de expeditie te vergezellen. Genoemde commissarissen zullen te Shanghae verblijven tot de terugkomst van zijn Lordschap.

Het nieuwe tarief is bekend gemaakt en toont eene reductie op verschillende invoerartikelen van omstreeks de helft en een derde op die van uitvoer aan. Men beschouwt de vermindering der regten op den invoer van katoen, als van veel gewigt voor de handelswereld. De Heer Reed, de amerikaansche plenipotentiaris, is te Hongkong aangekomen, doch baron Gros blijft nog steeds in het noorden vertoeven.

Er blijft geen twijfel meer over, omtrent hetgeen wij vroeger betrekkelijk de fransche magt in Cochin-China gezegd hebben, t. w. dat zij zeer aan ziekten lijdt, en wel hoofdzakelijk aan dyssenterie, die uit het ongustig klimaat voortspruit. Het nieuws, met de *Scotland* aangebragt, deelt mede, dat er geene vorderingen meer gemaakt zijn en dat dagelijks drie fransche soldaten ten grave worden gebragt, welk verlies, de geringe magt en de verschillende hulpmiddelen in aanmerking genomen, ontzettend groot is.

De weinige fransche en spaansche soldaten, die der Anamezen in handen vielen, zijn verschrikkelijk verminkt geworden.

De stand der zaken te Canton heeft weinig of geene verandering ondergaan. De voornaamste straten, voornamelijk die met vele winkels, gaan langzaam in bedrijvigheid vooruit en zijn opgepropt met bezoekers, maar vele gedeelten der stad zijn nog geheel verlaten, en er vertoont zich weinig neiging, om de vernielde huizen op te bouwen Uitvoeren hadden bijna niet plaats gevonden, doch er bestond eenige vraag naar engelsche en amerikaansche goederen.

Sir John Bowring is, tot herstel zijner gezondheid naar Manila en Laboean vertrokken, wordende het bestuur inmiddels door den Luitenant-Gouverneur, den kolonel Caine, waargenomen. De uitvoeren van thee en zijde naar Groot Brittannie was, na het vertrek der laatste mail, als volgt:

Van Shanghae met de *Assyrian:* 621,100 pd. thee en 1,207 balen zijde.

Met de *Wellington:* 315,300 pd. thee en 1,168 balen zijde.

Van Tuhchan met de *Patna:* 412,500 pd. thee.

Van Canton met de *Veloz* (op order): 704,000 en met de *Kelso:* 707,500 pd. thee.

De stoomboot *Cadix* nam 1,277 balen zijde voor Southampton en 676 voor Marseille, en de *Pekin* 2,532 balen voor Southampton en 443 voor Marseille in, makende een totaal tot heden van 19,647,800 pd. thee en 34,431 balen zijde voor Southampton en 3,120 balen zijde voor Marseille.

De uitvoer naar de Vereenigde Staten beliep:

Van Shanghae met de *Ino:* 639,200 pd. thee;

Van *Macao* met de *Levanter:* 231,800, makende tot heden een totaal van 12,527,200 pd.

De *Flying Fish* verliet Tuhchan met omstreeks een millioen pd. thee aan boord, doch geraakte op de zuidbank vast en keerde naar de ankerplaats Magoda terug. Men vreest dat het schip zal verloren zijn, doch hoopt een gedeelte der lading te redden.

Ook de schepen *Migrator* en *Robert Henderson*, beide met ladingen thee voor de kolonien aan boord, raakten in de rivier Min vast. Het eerste zal terugkeeren en zijn cargo ontschepen, terwijl het laatste naar Amoy vertrekt.

HANDELSBERIGTEN.

Te BATAVIA, den 21sten December 1858.

Koffij, Java *f* 31 @ *f* 32,—
——— Padang *f* 32,— @ *f* 33,—
Rijst, Indramaijoe *f* 180,—
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 140,— @ *f* 160,—
——— " " 2de " *f* 120,— @ *f* 130,—
——— Carga *f* 90,— @ *f* 110,
Suiker, witte N°. 16. *f* 18.— @ *f* 18,25.—
Arak, *f* 65,— @ *f* 70,—
Wisselkoers op Holland 103 @ 104 % 6 maanden dato.
" op Engeland, *f* 11,50 6 maanden zigt.
Vrachten: Zonder verandering.

Te SAMARANG, den 17den December 1858.

Koffij, *f* 32,— afgedaan.
Suiker N°. 16, *f* 18,— afgedaan.
Indigo, *f* 4,30 prima qualiteit afgedaan.
Koehuiden, *f* 60,— ℔ kodie.
Buffelhuiden, *f* 60,— ℔ kodie.
Staart Peper, *f* 58,— niet voorhanden.
Rijst ordinair wit, *f* 120.— @ *f* 125,— ℔ kojang @ 28 picol. Zonder zakken
" carga " *f* 95,— @ *f* 105,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 16,—
Katjang " *f* 15,—
Rotting *f* 8,— @ *f* 9,— voor Bandjermassing. Niet voorhanden.
Kadjang Matten, *f* 10,50
Wisselkoers op Holland 6/m. dato 102 @ 103 %.
Agio op papierengeld ½ @ ¾ %.

Te SOERABAIJA, den 11den December 1858.

Suiker N°. 16 ℔ picol *f* 18,—
Koffij ℔ picol, *f* 31,— nominaal.
Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 140,— @ *f* 150,—
" (carga) " " *f* 115,— @ *f* 125,—
Koehuiden ℔ 100 stuks, *f* 200,— @ *f* 300,—
Arak. ℔ legger, *f* 50,—
Klapper olie ℔ picol, *f* 15,—
Wisselkoers, Pari @ 101.50 %.
Rotting, *f* 8,— @ *f* 8,50
Olie (Klapper) ℔ picol, *f* 15.—

Te PASOEROEAN, den 15den December 1858.

Suiker N°. 16, ℔ picol *f* 18,— gehouden zonder transactien.
Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 180,—
Id. (carga) " " " 130,—
Olie, (klapper) " pic. " 19,—
Id. (katjang) " " " 17,—
Wisselkoers, @ 101 %.

Den 15den December, waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd uit den oogst van 1858.

Van de Fabriek.	Getalbouws	Gouv. levering Picols Suiker		vrije beschikking.
Wangoon Redjo.	407.	10,582	a.	7,091
Ardjosarie.	471.	12,783-59		
Ardie Redjo.	353.	14,719-72		
Yosowilangoon.	307.	7,364-46		
De Hoop.	433.	9,723-54		
Djacatra Oost.	490.	9,800	a.	18,541-33
De Onderneming.	425.	11,050-06	a.	16,675-61
Wonoredjo.	423.	9,186-02		
Kloerahan.	368.	10,304-01	a.	9,050-02
De Goede Hoop.	245.	6,860-15	a.	10,463-38
Gaijam.	423.	10,998-30		12.111-65
Becassie Oost.	292.	7,884-40	a.	10,351-41
Dankbaarheid.	294.	7,056-61	a.	5,068-59
Soekoredjo.	300.	7,500-11	a.	10,665-27
Kawisredjo.	300.	11,460-59		
Sarieredjo.	150.	3,000-32	a.	4,201-28
Pleret.	321.	10,272-13	a.	3,493-22
Te zamen	6002.	160,551-01 pic. Suiker.		107,712-67
		159,019-02 " Koffij.		

NB. van de fabrieken met *a*. geteekend is de Gouv. levering afgeloopen. Alle fabrieken hebben afgemalen.

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 15den December 1858.

65,337-26 pic. Suiker, oogst 1858.
66,029-59 " Koffij " 1858.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM		NAAR
December	14	Engelsch	Lydia.	Ths Sloya	Macao	1	December	Londen
"	16	Amerikaansch	D ring	R. Simonson.	Whampoa	4	"	New-York
"	—	Engelsch	Robert Henderson	W. J. Rabelt.	Amoy.	3	"	"
"	17	Nederlandsch	Graaf Dirk III.	C. J. Rotgans.	Batavia	14	"	Amsterdam
"	—	Spaansch	Reine de Loutugillos	Moderto Tuton	Manilla	1	"	Cadix
"	—	"	Churruca	D'Frans. Anto Bish	"	—	"	"
"	—	Amerikaansch	Tartar	Mix	Whampoa	4	"	New-York
"	—	Zweedsch	Sydpolen	H. G Soderberg	Port-Elizabeth	9	November	Batavia
"	18	Engelsch	C. Newton	D. Mengies	Manilla	1	December	Cadix

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
December	18	Ned. Indisch	schip	Padang Pandjang	J. Worthington.	Padang.	9 Dec.	Lim Hoa.
"	19	"	bark	Fathal Nasar	J. H. van Garlang	Samarang.	10 "	Buijs, Jacobsen & Co.
"	—	"	brik	Nasrie Madjiet	Said Segaf.	Tagal.	13 "	B. J. Jacobs.
"	—	Nederlandsch	schip	Hebe	A. H. Kiehl	Melbourne,	10 Nov.	Schimmelpenninck & Co.
"	—	"	"	Princes Amalia	val Rijn van Alkemade	Rotterdam.	10 Sept.	J. Cezard & Co.
"	—	"	brik	Princes Charlotte	K. L. Hille	Kaapstad.	5 Nov.	de Weerdt, Ruyl & Co.
"	20	"	bark	Minister Thorbecke	C. van Duijn	Amsterdam.		Landberg, Besoet de Bie & Co.
"	—	Nederl. Indie	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis.	Singapore.	17 Dec.	Maclaine, Watson & Co.
"	—	Z. M.	fregat	de Ruiter kapt.	t/z. J. C. du Cloux	Nederland.	9 Julij	
"	—	Nederlandsch	bark	Vrijhandel	W. Leverstein	Singapore.	13 Dec.	John Pryce & Co.
"	—	"	"	Den Elshoot	E. F. Boujer	"	12 "	van Ommeren, Rueb & Co.
"	—	"	"	Copernicus	L. Visser	Cheribon.	14 "	J. Cezard & Co.
"	—	"	"	Maria Simonetha	F. J. Hoffman	Amsterdam.		Paine, Stricker & Co.
"	—	"	"	Fortuna	de Liguy	"		de Weerdt, Ruyl & Co.
"	—	"	"	Henriette	J. M. van der Veer	Kaap d G Hoop.		C. Bahré & G. Kinder.
"	—	Amerikaansch.	schip	Thieme		Melbourne.		Paine, Stricker & Co.
"	—	Nederl. Indie	bark	Noorban	Said Alie bin Djen	Lampongs.		B. J. Jacobs.
"	—	Nederlandsch	"	Krimpen a/d Lek	W. Ouwehand	Soerabaija.		Maclaine Watson & Co.
"	21	"	bark	Jacobus	J. J. van Loon	van de West.		Schimmelpenninck & Co.
"	—	"	brik	Christiaan Louis	W. de Vos	Lampongs.		"
"	—	"	bark	Generaal Michiels	P. G. Visser.	Soerabaija,		"
"	—	Zweedsch	brik	Diaden		Kaap d G Hoop		Metzendorff, Wilmans & Co.
"	—	Nederl. Indie	stooms.	Palembang	H. J. Roseboom	Soerabaija.	17 Dec.	W. Lorenz de Vries
"	—	Zweedsch	bark	Sydpolen	H. G. Soderberg	Port Elisabeth.	9 Nov.	Metzendorff, Wilmans & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
December	19 Ned. Indisch	stooms.	Banda	A. G. Bosch	Samarang en Soerabaija
"	— Nederlandsch	brik	Anna	P. van der Valk	Cheribon
"	— "	bark	Schuringa	H. O. Engelsman	Samarang
"	— "	schip	Kosmopoliet	J. Bouten	Nederland
"	— Ned. Indisch	bark	Banel Gair	Said Segaf	Soerabaija
"	— "	brik	Soesroel Karim	Sech Awab Said	Samarang
"	— Deensch	schip	Hindostan	H. Bendixen	Soerabaija
"	20 Nederlandsch	"	Maasstroom	T. Mellema	Probolingo
"	— Ned. Indisch	bark	Oosterling	J. H. Walter	Makasser via Sam. en Soerabaija
"	— "	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang en Soerabaija
"	— Nederlandsch	bark	Cornelia Mathilda	Schroei	Nederland
"	— "	"	Valparaiso	H. A. Ellerman	Padang
"	21 Engelsch	schip	Achilles	H. T. Hart	Soerabaija
"	22 Nederlandsch	schip	Cornelis Houtman	J. H. Rolman	Nederland
"	— Ned. Indisch	stooms.	Batavia	F. L. C. Neijts	Padang en Bencoelen
"	— Engelsch	schoener	Harriet	Ross	Cocos Eilanden
"	— Zweedsch	brik	Selma	Larsson	Samarang

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Eva Johanna*	H. de Boer		Haager & Schuurman.
"	"	Anna Paulowna*	W. Bik Wz.		"
"	brik	Cornelia Hendrika*	C. Jaski		"
"	schip	Hebe	A. H. Kiehl		Schimmelpenninck & Co.
"	bark	Pantalon	Bruinzeels		"
"	"	Emelie	Marker		"
"	"	Constance	Kimmerer		"
"	"	Almelo	R. P. Tjebbes		"
"	schip	Acadia	G. Greetkes	Exp. Boni	"
"	bark	Amboina	W. H. Rusman		Reijnst & Vinju.
"	"	Bezoekie*	van Bueren		"
"	4 mast	schoener Argo*	van Teutem	Exp. Boni	"
"	bark	Twee Anthony's*	van Rijn van Alkemade		"
"	"	Alblasserdam	J. 'tHoen	Exp. Boni	Maclaine, Watson & Co.
"	"	Cornelis Smit*	R. Weidenaar		"
"	"	Regina Maria*	S. Ouwehand		"
"	"	Stad Middelburg*	D. D. Ouwehand	Exp. Boni	"
"	"	Catharina Maria*	Schuchard		"
"	"	Johanna en Geertruida*	P. Fleus	Exp. Boni	"
"	"	Krimpen a/d. Lek	W. Ouwehand	Rotterdam	"
"	schip	Zeelandia*	W. Blaakhert		"
"	"	Cheribon*	W. J. Coers	Exp. Boni	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
"	"	Johanna Christina*	J. R. de Boer		"
"	"	Louis Meijer*	O. Hazewinkel		"
"	"	Twee Cornelissen	J. C. Krije		"
"	"	President Plate*	J. C. Hartsen		"
"	"	Noord Braband*	H. B. Bok	Exp. Boni	"
"	"	President van Rijckevorsel*	C. Vermeij	Exp. Boni	"
"	"	Cornelia en Geertruida	C. E. Hoeksma		"
"	bark	Voorwaarts*	G. F. Bus		"
"	"	Souburg*	van Linderen		"
"	"	Minister Thorbecke	C. van Duijn	Tagal via Cheribon	"
"	schip	Nieuwland	D. G. Pott		"
"	"	Elisabeth	H. A. Harms	Exp. Boni	"
"	bark	Jeannette en Agatha	C. Kleijndert		"
"	"	Willem III*	C. van der Burg	Exp. Boni	"
"	brik	Wildeman	A. J. Driest	Soerabaija	Tolson, Hunt & Co.
"	schip	Amsterdam	D. Herderschee	Melbourne	"
"	bark	Henriette*	J. M. van der Veer		C. Bahre & G. Kinder.
"	"	Haamstede*	H. H. de Boer		van Ommeren, Rueb & Co.
"	"	Susanna*	C. Vonck	Exp. Boni	"
"	brik	Koerier*	J. F. Rotgans	Soerabaija	"
"	"	Jan van Galen*	P. de Boer		"
"	"	Rhynvis Feith*	Lammers	Soerabaija	"
"	bark	Constantia*	E. Vonck		"
"	"	Den Elshout*	Bonjer		"
"	schip	Ternate*	T. Carsz Tn.	Exp. Boni	"
"	"	Johanna Maria Christina	Gorter		Paine, Stricker & Co.
"	bark	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		B. Kopersmit & Co.
"	"	Neptunus*	P. Schuurman	Exp. Boni	"
"	"	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman	Exp. Boni	"
"	"	Waterloo*	D. Dunnker	Exp. Bani	"
"	"	Eensgezindheid*	B. G. Flik		"
"	"	Ouderkerk a/d. Amstel*	D. H. Kramer	Exp. Boni	"
"	"	Ida Elisabeth*	H. Kramers		"
"	schip	Biesbosch*	J. H. Mugge		"
"	"	Philips van Marnix*	E. van Duijn	Samarang	"
"	"	Prins van Oranje*	Hensing		de Weerdt, Ruijl & Co.
"	brik	Princes Charlotte*	Hille	Japan	"
"	bark	Fortuna*	de Ligny		"
"	"	Abel Tasman*	J. R. Rijken		"
"	"	Tagal*	Göbel	Exp. Boni	"
"	"	Allegonda Jacoba	Deurholtz		J. Cezard & Co.
"	"	Odilia Magaretha	Hazelhoff		"
"	schip	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		"
"	"	Delft*	van Geelkerken		"
"	"	Jedo	van der Hoeven	Exp. Boni	"
"	"	Princes Amalia	L. W. v. Rijn v. Alkemade		"
"	bark	Copernicus	J. Visser	Rotterdam	"
"	"	Beurs van Rotterdam	T. de Vos		"
"	"	Landbouw*	P. Kleijnenberg	Exp. Boni	"
"	schip	Eva Johanna	von Bochove		"
"	"	Admiraal de Ruijter	B. Koster		E. Moormann & Co.
"	bark	Ferdinandina Emma	Tange	Exp. Boni	"
Nederl. Ind.	"	Ameer*	Sech Balfagie	Soerabaija	Buijs, Jacobsen & Co.
"	"	Aladanie*	Goestie Tassim	Cheribon	"
"	"	Justina*	Lim Goansing	Palembang	"
"	"	Faid Alim*	Sech bin Waber	Makasser	"
"	"	Balhair*	Moh. Said		"
"	"	Borneo*	The Tjinping		"
"	"	Alhamdanie*	Said Ismael		"
"	brik	Roodatool Jann*	Moh. Said		"
"	"	Al Osmanie*	Sech Bahasoan	Cheribon	"
"	bark	Faulke Nassar*	van Garling	Singapore	"
"	"	Nasrie Madjiet*	Said Segaf		B. J. Jacobs.
"	"	Noorban*	Said Alie bin Djen		"
"	"	Alnoer*	Sech Sultan	Samarang en Soerabaija	"
"	brik	Fathool Main*	Sech Mohamat	Soerabaija	"
"	bark	Lachmadie*	Said Hassin	Indramaijo	"
"	brik	Zwaluw*	P. P. Bloem	Japan	Haager & Schuurman.
"	bark	Ellen*	Wentholt	Samarang	B. Kopersmit & Co.
"	"	Marianne Antoinetta*	J. Winter		"
"	"	Fathool Medjid*	Sech Tambie	Soerabaija	Tolson, Hunt & Co.
Engelsch	schoener	Alice Marten*	Starres		Hunter, Houghton & Co.
"	bark	Vernon*	Gilbert		"
"	"	Richard Thornton*	J. D. Ramsay		Martin, Dyce & Co.
"	"	Ravensworth*	Applety		Maclaine, Watson & Co.
"	schip	Lord Warriston*	Look		Morgan, Melbourn & Co.
"	"	Oxus*	Wallave	Makasser	Adam & Co.
"	bark	Rory O. More*	Thomas	Swan River	"
Fransch	"	Mauritius*	Regnier		C. Bahre & G. Kinder.
"	"	Camoëns*	Gousseaume	Frankrijk	J. Cezard & Co.
Amerikaansch	schip	Robert Patten*	Donnell		Maclaine, Watson & Co.
Hamburg	schoener	Helene*	Bange		C. Bahre & G. Kinder.
"	schip	Neumuhlen*	Heuer		Metzendorff, Wilmans & Co.
Hanover	"	Kroonprins Ernst August.*	Meijer		C. Bahre & G. Kinder.
Zweedsch	"	Cecilia*	Kronhaun	Dordrecht	Pitcairn, Syme & Co.
"	bark	Prince Oscar*	Oberg		Paine, Stricker & Co.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec.	10 Ned.	schip	Nieuw Holland	Biesthorst	Batavia
"	— "	"	Jan van Hoorn	B. Mols.	Soerabaija.
"	11 N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong	"

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec.	9 Ned.	schip	Nieuw Holland	L. Tuk	Soerabaija.
"	10 "	"	Jacob Roggeveen	Joos	Amsterdam.
"	11 "	"	Vier Gezusters	J. Bik	Rotterdam.
"	— N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong	Soerabaija.

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 6 November.

Onze markt behoudt voortdurend een zeer kalm aanzien, zoodat wij sedert onze vorige weinig of geene verandering van eenig belang te vermelden hebben. De stemming bleef in het algemeen dezelfde, daar de houders, verre van zich te laten ontmoedigen door deze aanhoudende stilte, steeds met veel vertrouwen de toekomst tegemoet schijnen te gaan en althans nog weinig geneigdheid toonen om door lagere prijzen den verkoop te dwingen; zoodat de prijzen der meeste hoofdartikelen nog geen nadeeligen invloed van dezen werkeloozen toestand ondervinden. Daarentegen is bij de koopers de lust tot ondernemingen nog eer flaauwer dan vroeger en bepaalden zich de omzettingen uit de hand tot geringe hoeveelheden, welke voor onmiddelijke behoeften genomen werden.

De oorzaken hiervan zijn te vinden, eensdeels in de geldschaarschte, welke zich hier begint te doen gevoelen, als een natuurlijk gevolg der enorme geld massa's, welke binnen korten tijd door de N. H. M. veilingen geabsorbeerd zijn of nog gevorderd worden, — en welk ongerijf sedert eenigen tijd ook op de buitenlandsche beurzen bemerkbaar is, hebbende daartoe de poging der Oostenrijksche regering — om door betaling in spetie bij de bank de waarde van het rijkspapier te releveren en met spetie te doen gelijk staan — natuurlijk veel bijgedragen; terwijl desniettemin het zilver thans te Weenen weder met $2^1/_2$ pCt. premie wordt betaald.

Anderdeels zijn het de verschillende, aan het tegenwoordige saisoen eigene omstandigheden, waaraan de heerschende kalmte kan worden toegeschreven; daar een ieder zich op den matigen prijsstand der verschillende artikelen in de najaarsveilingen van het voor den winter noodige heeft voorzien, terwijl de verzendingen Rijnopwaarts door den lageren waterstand minder geregeld beginnen te worden en buitendien een ieder op het laatst van het jaar zijne operatien zooveel mogelijk concentreert en de loopende zaken afspint, ten einde bij het begin van een nieuw tijdvak zoover doenlijk een zuiver resultaat van het afgeloopene voor zich te zien. — Alleen *Gutta Percha* maakte eene uitzondering op den algemeenen stand, zijnde dit artikel belangrijk gestegen ten gevolge der vraag op speculatie, gebaseerd op de waarschijnlijkheid, dat men weder groote hoeveelheden zal noodig hebben, tot het maken van een nieuwen kabel voor de Anglo-Amerik.-Telegraaf-verbinding; daar de thans bestaande, helaas aan de verwachting niet beantwoordt, en daarmede geen verstaanbare teekenen meer over te brengen zijn; zonder dat men tot nog toe de juiste oorzaak daarvan heeft kunnen opsporen. **Gom Elastiek** werd, als een daarmede verwant artikel, ook gunstig geinfluenceerd. — Hoewel de omzet in

Koffij weder zeer beperkt was en zich bepaalde bij hetgeen hier en daar nog voor consumtie gevraagd werd, zoo hield, even als hierboven reeds aangehaald, de vaste stemming der houders, de prijzen vrij goed staande en is onder 33 c. voor goed ord. *Java* niet te koop, terwijl hetgeen beneden dien prijs mogt worden aangeboden, waarschijnlijk grif zou te plaatsen zijn. Het totaal der verkoopen in de vorige maand beliep nauwelijks 24,000 bn. en op 1 dezer gingen ca. 8300 bn. *Padang* ex *Zeeland* tot 33 c. in de 2de hand over. De op 27 October te Amsterdam door de N. H. M. gehoudene veiling van 1355 vn. en 917 bn. *Ceylon* is zeer coulant tot omstreeks de taxatie-prijzen afgeloopen.

Het totaal der afleveringsedert 1 Jan. bedroeg, 1,161,188 bn., zijnde dus aanmerkelijk grooter dan in een der voorgaande jaren, terwijl de bestaande voorraad van *Java* bij de N. H. M, zoo op ceel als onverkocht, te zamen niet meer dan 327,647 bn. omvat, zijnde minder dan op gelijk tijdstip in beide de voorgaande jaren. Deze daadzaken spreken zeker zeer ten gunste van het artikel en bewijzen, wat de afleveringen betreft, genoegzaam eene toenemende consumtie voor dit product onzer Indiën, welke zich dit jaar meer dan anders heeft kunnen ontwikkelen, doordien de hooge prijzen van *W. Indische* en andere soorten derzelver concurrentie minder deden gevoelen. *W. Indische* soorten op vorige prijzen, doch met weinig of geen handel.

Suiker. *Ruwe.* De handel was sedert de laatste 14 dagen niet noemenswaard en zijn ons geene verkoopen uit de eerste hand bekend geworden. Houders pousseeren niet met zeilende ladingen, terwijl op de plaats niets aanwezig is; echter zouden tot *f* 1 onder Sept.-prijzen moeijelijk koopers te vinden zijn.

Thee vast doch zonder levendigheid. Naar de *Zwarte* soorten bleef tot veilingprijzen eenige vraag. De afleveringen van *Java* uit de laatste veiling, zoowel voor consumtie als uitvoer, waren vrij belangrijk. In *Chinesche* ging weinig of niets om; beste *Congos* en *Souchongs* vinden iets meer attentie.

Per het schip *Margaretha*, kapt. Schade, van China, zijn voor hier aangebragt: 72/4 kn. *Oranje Pecco*, 360/16 kn. *Gunpowder* en 148/16 kn. *Imperial*.

Rijst. Dit artikel blijft in navolging der graanprijzen steeds uiter drukt, ofschoon de markt gedurende de laatste 14 dagen iets meer leve heid vertoonde en tot lagere prijzen de navolgende afdoeningen tot kwamen, als: ca. 1700 bn. grove *Java* tot *f* 7, ex *Daniel*; ca 600 bn. *dito* tot *f* $7^1/_4$, ex *dito*; 3600 bn *dito* tot *f* 6, ex *Duiveland*; 575 bn. tot *f* $7^1/_8$; 300 bn. *dito* tot *f* 6; 6000 bn. *dito* tot *f* $6^1/_2$; 4900 bn. *Necr* tot *f* $4^1/_2$.

Specerijen stil en onveranderd.

Men zoude MUSCAATNOOTEN No. 1 à 113 tot 118 c., No. 2 à 100 tot 10 FOELIE à 96 tot 97 c., NAGELEN à 24 tot 26 c. kunnen koopen; PEPER 26 27 c., PIMENT *f* 22, *Chin* KANEEL 64 tot 65 c.

Per het schip *Margaretha*, kapt. Schade, van China, zijn voor hier aange 1300 kn. en 1050 matten *Chinesche* KANEEL.

Tabak. In *Java* ging niets om dan 43 pakken, aangevoerd per *Pop* welke tot onbekend gebleven prijs uit de hand werden afgedaan. De eergist alhier gehoudene veiling van *Manilla* SIGAREN is als volgt afgeloopen:

150/mille 2a. 1857, ... verkocht *f* 30 en *f* $30^1/_4$.
350 " " 1856, 40/mille... " " $27^1/_2$ " " $27^3/_4$.
40 " opgehoud. " 28.

Het overige niet geveild.

Tegen 12 November zijn in veiling aangeslagen 100 pakk. *Manilla Ca* en 50 pakk. *dito Visayas* meer en minder beschadigd en 150 cer. *Yara*, mede 150 cer. *Yara*, 25 pakk. *Manilla Cagayan* en 25 pakk. do. *Visa* terwijl op 10 dezer in veiling zullen worden aangeboden. 100 pakken *Ma Cagayan* en 134 pakken *dito Visayas*, *Yloilo* en *Capig*.

Amsterdam, 6 November.

Tabak. Op 8 Nov. zullen bij inschrijving worden aangeboden 2108 p *Java Temajang* en op 11 Nov. 1104 pakk. *dito* B J D L, terwijl op 17 in publieke veiling zullen worden aangeboden: 1246 pakk. *Java* V D S, pakk. *Java* G V en 520 pakk. *Java* B N.

De voorraad in de eerste hand bestaat thans uit 1293 v. *Maryland*, 47 *Virginie*, 6 vn. *Kentucky*, 25 vn. *Stelen*, 19,613 pakk. *Java*, 86 pakk. *Ma la* en 244 cer. *St. Domingo*.

(*Wordt vervolgd*

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den 13 tot en met den 14 December* 1858.

Aanvoer.

Van Singapore per Eng. schip *Rory O'more*, gez. Thomas, agt. Adam en co.

25 zakk. gram, 3 kn. keniepoeder, 5 roll. matten, 320 kn. thee, 22 do. 1 do. peper, 33 zakk. koffij, 114 do. suiker, 168 do. rijst, *Lading voor River*.
2900 ps. zakken, *van Slooten, Morgan en co.*
941 pic. koffij, 5 kn. opgezette vogels, *E. Moormann en co.*
135 coll. houtwerk, *Adam en co.*

Van Cheribon per Ned. schip *Kosmopoliet*, gez. Bouten, agenten B. Kopersmit en co.

200 pic. rotting. 6002 suiker. 2000 do. koffij, *lading voor Nederland.*

Van Nederland, per Ned. schip *Eva Johanna*, gez. von Bochove agenten J. Cézard en co.

100 ledige leggers.

Van Samarang, per Balin. schip *Rengganis*, gezagv van Neeijn, agenten van Slooten, Morgan en co.

17 pakk. touw, *Adam en co.*
52 vn. bier, 1 kist schoenen, 1 do. hoeden, 1 do. en 1 coll. modewaren, 1 regenmantels, 30 do. siropen, 14 do wijn, 7 vn. azijn, *T. Crone*

Van Nederland, per Ned. schip *Maasstroom*, gez. Mellema agenten J. Cézard en co.

Eene partij steenkolen.

Uitvoer.

Naar Amerika per Amerik. schip *Mehemao*, gez. Thurston, agt. Maclaine, Watson en co.

12913 zakk. suiker, 3500 bn. hennep, 109 do. huiden, 117 do. gezn. do. 7 pic. sapanhout, 1919 boss. rotting, *Aan boord gebleven lading.*
2492 pic. rotting, 63 do. koffij, 560 do. gomelastiek, *Agenten.*

Naar Singapore via Muntok en Riouw per N. I. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Lewis, agt. Maclaine, Watson en co.

2 kn. provisien, 1 do. lijnolie. 20 keld. genever, 6 vs. boter, 1 pak sink, kt. calicots, 4 bn. do. 30 ks. zeep, [illegible], 1 vt. bies, 2 k do. 6 d. z. speelkaarten, 1 paard, *John Pryce en co.*
1 kt. niela, *Sech Moh. Bafadel.*
1 kt. batik, *Said Aloewie bin Segaf.*
155 kn. Jap. was, *Gasper en co.*
2 kn. rood katoen, *Said Abdulla Segaf.*
2 kn. batik goederen, *Said Abd. Rachm. Habasij.*
1 kt. kramerijen, *Engelhard en co.*
f 5700 zilv. munt, *Said Abd. Temomie.*
142 zakk. cacao. 31 kn. manufact., uit entrep. *Pitcairn, Syme en co.*
1 kt. batik decken, *Said Alie bin Oemar Alijdroes.*
f 110,000 zilv. munt, *N. H. M.*
f 7500 zilv. munt, *Said Abd. Rachm. bin Aboebakar.*
f 18,000 zilv. munt, *Sech Moh. Basendiet.*
1 kt. rood katoen, *Sech Aboet Bajeriet.*
f 18,000 zilv. munt, *de Bruin Cops.*
f 12,000 zilv munt, *Said Abd. bin Jafar.*
f 6000 zilv. munt, *Sech Awal Bagowie.*
f 1600 zilv. munt, *Sech Sale Boeften.*
f 4500 zilv. munt, *Said Hoesin bin Segaf.*
4 kn. vogelnestjes, 50 keld. genever, uit entrep. *Agenten.*
f 100,000 zilv munt, *Borneo C. Limited.*
f 19500 zilv. munt, *Purvis en co.*
60 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
12 kn. ongebl. katoen, uit entrep. *Burt, Myrtle en co.*
7 coll. manufact., uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
2 kn. manufact., uit entrep. *B. van Leeuwen en co.*
10 kn. wapens, uit entrep. *Plump en co.*

Naar Nederland via Samarang en Soerabaija per Ned. schip *Provincie Drenthe*, gez. Beckering, agt. Schimmelpenninck en co.

100 vn. kop. munt, 100/m. steenen, 177 vs. boter, 158 do. bier, 36 kn. madera, 1 do. hoeden, 50 led. leggers, 5 kn. aardewerk, 1 do. kramerijen, 150 keld. genever, 88 ks. spiritus, 12 do. provisien, *Aan boord gebleven lading.*
180 vs. boter, *Gezagvoerder.*
250 keld. genever, uit entrep. *Casselette en co.*

Voor Nederland.

350 pic. tin, 125 do. rotting, *N. H. M.*

Naar Nederland via Indramaijo per Ned. bark *Joan Jacob*, gez. Wilphorst, agt. Schimmelpenninck en co.

13 coll. provisien, 40 ℔ boter, 2 pull. patent olie, 2 md. erwten, *Gezagvoerder.*

Naar Borneo's Westkust. per Ned. Ind. stoomb. *Banda*, gez. A. G. Bosch, agenten W. Ceres de Vries.

1 vat vleesch, uit het entrep. *Agent.*
1 vat bier, 1 kist wijn, 1 do. cognac, [illegible] do. groenten, 1 pak ...., 2 keld. genever, 1 pic. aardappelen, 2 do. ijzer *Reynst en Vinju.*
5 kistjes cognac uit het entrep. *Busing, Schröder en co.*
1 kist brandy, 74 keld. genever, 8 mand. min. water, 18 do. bier, 27 kn. wijn, 6 do. siropen, 4 do. provisien, 1 do. lampen, 2 vn. 1 do. glaswerk. 1 do. aarde- en blikwerk, uit het entrep. *van der Meulen en co.*
93 coll. provisien en dranken, 124 do. gouv. goederen, *Gouvernement.*

Naar Nederland, via Samarang en Soerabaija, per Ned, schip *Anna Justina*, gezagv. de Looper. agt. Paine Stricker en co.

200 pic. tin, 100 do. rotting, *N. H. M*

Naar Frankrijk via Samarang, per Fr. schip *Camoëns*, gez. Goressiaume, agenten J. Cézard en co.

140 pic. rotting, 3 kn. vanille, *Agenten.*

Naar Nederland via Samarang en Soerabaija, per Ned. schip *Laura en Adèle*, gezagv. Noël, agt. C. Buhre en G. Kinder.

100 vn. kopermunt, 10 do. zilver do., 100/m steenen, 3 kn. manufacturen, 48 coll. diversen, *Aan boord gebleven lading van Nederland.*

Lading voor Nederland.

350 pic. tin, 100 do. rotting, *N. H. M.*

Naar Soerabaija per Ned. schip *Ary Scheffer*, gez. Kunst, agenten B. van Leeuwen en co.

100 kn. glas, 21 kn. 62 coll. en 4 bn. manufacturen, 200/m metselsteenen, 13 kn. koopmanschappen, 9 assen, 3 kn. speelgoed, 1 brandspuit, 5 vn. ijzerwerk, 140 vs. boter, 3 ps ger. vleesch, *Aan boord gebleven lading van Nederland.*
68 coll. diversen, *de Weerdt, Ruyl en co.*
35 bn drills, 4 kn. ...., *van Leeuwen en co.*
3 kn. kantoorbehoeften, *H. M. van Dorp.*
46 kn. champagne, *Metzerdorff, Wilmans en co.*
100 mand. bier. *E. Moormann en co.*

Naar Denemarken, per Deensch schip *Valkyrien*, gezagv. Strandgaard, agenten Paine Stricker en co.

4320 pic. suiker, 1 kistje shawls, *Agenten.*
203 kn. sago meel, 200 do. cassia, 100 do. gember, 50 do. sago, 1136 do. parel, do., 295 zakk. peper, 1178 boss. rotting, *Aan boord gebleven lading.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 18 tot en met 21 December 1858.

Met de Ned. Ind. Stoomb. Samarang Packet kapt. J. F. Scheel, de hh. Flugi van Aspremont, Misigas, Schreuder, Mevr. Meijer en fam., Mejuvr. Lotz, Z. M. troepen en bannelingen van Samarang via Cheribon.

Met het Ned. schip Vrijhandel kapt. W. Leverstein, de hh. J. en F. Martens, A. Pilloquan. en L. Tennerelle van Singapore.

Met de Ned. bark den Elshout, kapt E. F. Bonjer, de gezagvoerder A. E. Sohlberg van de Zweedsche brik Atalante benevens 1 Stuurman en 3 matrosen van Singapore,

Met de Ned. bark Copernicus, kapt. L. Visser, de heer J. F. Levijsschon van Cheribon

Met het Ned. schip Princes Amalia, kapt. van Rijn van Alkemade, de hh. Manuel en Echtg., E. Schuurman, de Jong, Kessler, Benier en Mevr. Sikkens van Rotterdam.

Met de Ned. brik Princes Charlotte, kapt. K. L. Hille, de heer J. M. de Klerk van de Kaapstad.

Met het Ned Ind. Stoomschip Koningin der Nederlanden, kapt. E. Lewis, de Resident van Muntok Jhr. van der Capelle, de hh. Scheffer, van Hodemann, Batten, Theo, Reithier en zoon van Singapore.

Met Z. M. fregat de Ruijter, kapitein t/z du Cloux, 149 onder Offic. en manschappen van Nederland.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;
Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!
doet te weten:

Dat Hij, door den Koning gemagtigd zijnde tot vaststelling van het hierna te noemen reglement;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31, 33 en 54 van het reglement op het beleid der regering van *Nederlandsch-Indië;*

Heeft goedgevonden en verstaan:

Vast te stellen het ondervolgende

REGLEMENT *op de zeebrieven en jaarpassen in Nederlandsch-Indië.*

1ste Afdeeling:
Algemeene Bepalingen.

Art. 1. Schepen en vaartuigen, toebehoorende aan ingezetenen van *Nederlandsch-Indie*, mogen niet onder Nederlandsche vlag in zee uitvaren, alvorens voor dezelve geligt zijn zeebrieven of jaarpassen, door of van wege den Gouverneur Generaal in naam des Konings verleend, op verbeurde van eene boete door de eigenaren *van twee gulden* voor ieder last van twee zeetonnen, waarop zoodanig schip of vaartuig gemeten is of wordt.

Hiervan zijn uitgezonderd laadbooten en visschersvaartuigen, waaronder die, gebezigd voor de tripang-visscherij.

Voor deze vaartuigen moeten, alvorens daarmede mag worden uitgevaren in zee, worden geligt passen, verleend door het hoofd van gewestelijk bestuur van de plaats, waar die te huis behooren, op verbeurte van eene boete, door de eigenaren, *vijftig gulden* niet te bovengaande. — Deze passen worden op ongezegeld papier en kosteloos uitgereikt en blijven van kracht, zoolang de vaartuigen niet van eigenaren of bestemming veranderen, doch in geen geval langer dan *één* jaar.

Art. 2. Zeebrieven worden verleend aan schepen en vaartuigen op de *Europesche* wijze getuigd; vaartuigen op de *Inlandsche* wijze getuigd, worden van jaarpassen voorzien; schepen en vaartuigen, op de *Europesche* wijze getuigd, doch minder dan tien lasten metende, worden met vaartuigen, op de *Inlandsche* wijze getuigd, gelijk gesteld.

Art. 3. Voor ingezetenen van *Nederlandsch-Indie* worden, ten aanzien van het verkrijgen van zeebrieven en jaarpassen gehouden, behalve de inboorlingen des lands, allen hetzij Europeanen en daarmede gelijk gestelde personen, hetzij Oostersche vreemdelingen, die zich, na schriftelijke vergunning, binnen *Nederlandsch-Indie* hebben gevestigd en aldaar gedurende ten minste één jaar onafgebroken hunne woonplaats hebben gehad; latere tijdelijke afwezigheid doet de hoedanigheid van ingezetenen niet verloren gaan.

Als eigenaar van *Nederlandsch-Indische* schepen of vaartuigen kunnen mede worden toegelaten:

a. Nederlandsche onderdanen, buiten *Nederlandsch Indie* gevestigd;

b. Naamlooze vennootschappen, in *Nederlandsch-Indie* gevestigd, of in *Nederland*, dan wel in eene van de kolonien of bezittingen van het rijk buiten *Nederlandsch-Indie* gevestigd.

In elk geval moeten de eigenaren in *Nederlandsch-Indie* behoorlijk vertegenwoordigd, en moet de boekhouder van het schip of vaartuig in *Nederlandsch-Indie* gevestigd zijn.

Art. 4. Schippers van schepen of vaartuigen, voorzien van *Nederlandsch-Indische* zeebrieven of jaarpassen, zijn gehouden, die ten allen tijde aan boord te hebben. Zij moeten die onverwijld vertoonen bij aankomst:

a. In eene *Nederlandsch Indische* haven, aan den havenmeester of, bij ontstentenis van dezen, aan den ter plaatse gevestigden Nederlandsch-Indischen ambtenaar.

b. In eene vreemde haven, waar een Nederlandsche consul resideert, aan dezen.

Een en ander op verbeurte van eene boete van *één gulden* voor ieder last, waarop het schip gemeten is.

2de Afdeeling.
Van de Zeebrieven.

Art. 5. De zeebrieven worden verleend door den Gouverneur-Generaal in naam des Konings, volgens formulier, achter dit reglement gevoegd, en geregistreerd ten kantore van den directeur der middelen en domeinen.

Art. 6. Verzoeken ter verkrijging van zeebrieven worden schriftelijk gerigt aan den Gouverneur-Generaal en ingezonden aan den directeur der middelen en domeinen, door tusschenkomst der hoofden van gewestelijk bestuur ter plaatse, waar de schepen, voor welke zeebrieven worden aangevraagd, zich bevinden.

Art. 7. Bij verzoekschriften, om eenen eersten zeebrief moeten worden overgelegd:

a. voor schepen en vaartuigen, gebouwd binnen Nederlandsch Indië, *voor welke nog geene* Nederlandsch Indische *zeebrieven zijn verleend of welke vertimmerd zijn:*

1o. de acte van eigendom, vestiging, overgang, levering of opdragt van het schip of vaartuig

2o. eene verklaring van het hoofd van gewestelijk bestuur van de plaats, waar het schip of vaartuig zich bevindt, dat de eigenaren van hetzelve, volgens artikel 3 van dit reglement, tot het verkrijgen van eenen zeebrief kunnen worden toegelaten.

3o. de bijlbrief of verklaring van den scheepstimmerman.

4o. een meetbrief, opgemaakt naar metingen binnen *Nederlandsch Indie*, op openbaar gezag gedaan, vermeldende soort, grootte en inhoud van het schip of vaartuig in *Nederlandsche* ellen, maat en lasten van twee zeetonnen, iedere ton gelijk staande met duizend *Nederlandsche ponden*, vertegenwoordigd door anderhalfmaal den teerling van de *Nederlandsche* el.

5o. eene opgave van den naam van het schip of vaartuig.

6o. eene opgave van den naam van den schipper.

7o. eene verklaring van het hoofd van gewestelijk bestuur van de plaats, waar het schip of vaartuig zich bevindt, dat de schipper is inboorling des lands of ingezeten van *Nederlandsch Indie*, met vermelding in het eerste geval van plaats en dag der geboorte zoo mogelijk, en in het laatste geval van de dagteekening der schriftelijke vergunning tot vestiging.

b. voor de schepen en vaartuigen, welke bereids gevaren hebben op Nederlandsche Indische zeebrieven.

c. voor schepen en vaartuigen, voor welke reeds uit anderen hoofde de bevoegdheid tot het voeren der Nederlandsche vlag verkregen was, al de stukken, gevorderd voor het geval *a*, met uitzondering van den bijlbrief bedoeld in no. 3.

d. voor andere schepen en vaartuigen:

1o. al de stukken, gevorderd voor de gevallen *b* en *c*.

2o. de betaalde rekening van het vendudepartement, ingeval de eigendom van het schip of vaartuig verkregen is bij openbare veiling binnen *Nederlandsch Indie* of het proces-verbaal van waardering door deskundigen op den voet van § C van art. 2 der publicatie van 28 Maart 1854 (staatsblad no. 17.)

3o. het bewijs, dat de verschuldigde belasting over dezen koopschat of waardering voldaan is.

Art. 8. Slechts inboorlingen des lands, of zij, die verkregen hebben eene schriftelijke vergunning tot vestiging binnen *Nederlandsch Indie*, mogen als schipper het bevel voeren over eenig schip of vaartuig, voor hetwelk een *Nederlandsch Indischen* zeebrief verleend is, op verbeurte van eene boete van *twee gulden* voor ieder last door de eigenaren, bij elke overtreding, onverminderd de intrekking van den zeebrief bij herhaling van dezelve.

Wanneer een schipper van een schip of vaartuig, voor hetwelk een *Nederlandsch Indische* zeebrief verleend is, in eene vreemde haven sterft of zijnen bodem verlaat, blijft de zeebrief van kracht, doch voor niet langer dan:

a. voor de voortzetting der reis;

b. voor eene tusschenreis uit zoodanige vreemde haven, bij aldien de bestemming dier tusschenreis is eene haven *beoosten de Kaap de Goede Hoop* of eene *Nederlandsche haven;*

c. voor de terugreis naar eene der havens van *Nederlandsch Indie.*

Art. 9. Bij het afgeven van een' zeebrief moet de schipper van het schip of vaartuig, waarvoor dezelve is verleend, op den kant van dezelve zijne handteekening stellen, gewaarmerkt door het hoofd van gewestelijk of plaatselijk bestuur, ter plaatse waar de zeebrief wordt uitgereikt.

Bij verandering van schipper moet daarvan aanteekening worden gehouden op den zeebrief door de *Nederlandsch Indische* autoriteit, ter plaatse waar die verandering geschiedt of waar het schip na die verandering het eerst binnen komt.

Elk optredend gezagvoerder stelt almede zijne handteekening op den zeebrief, invoege voorschreven.

Art. 10. De zeebrieven gelden voor den tijd van *vier* achtereenvolgende jaren na den dag der uitgifte, behoudens het bepaalde bij art. 14 van dit reglement.

Art. 11. Wanneer de tijd, voor welken zeebrieven verleend zijn, verstreken is, moeten nieuwe zeebrieven worden geligt. Aanvragen daarvoor geschieden in voege, als is bepaald bij art. 6 van dit reglement onder overlegging:

1o. van den vervallenen zeebrief;

2o. van eene voor het bestuur beëëdigde verklaring, houdende aanwijzing van den eigenaar of de eigenaren, overeenkomstig art. 3 van dit reglement;

3o. van eene verklaring van het hoofd van gewestelijk bestuur, dat de schipper is ingezeten van *Nederlandsch Indie.*

Art. 12. Eigenaars van schepen, voorzien van *Nederlandsch-Indische* zeebrieven, zijn gehouden, de namen der schepen op den achtersteven derzelven te doen plaatsen; die namen mogen niet worden veranderd, ten ware voor het betrokken schip een nieuwe zeebrief zij geligt, op verbeurte eener boete van *twee gulden* voor ieder last, waarop het schip is gemeten.

Art. 13. Alvorens binnen het gebied der *Nederlandsch-Indisch* Regering een schip, voorzien van eenen *Nederlandsch-Indschen* zeebrief mag worden gesloopt, moet de zeebrief, voor hetzelve verleend, zijn ingeleverd aan het hoofd van gewestelijk bestuur, ter plaatse, waar de slooping geschiedt, op verbeurte van eene boete, de som van *één duizend gulden* niet te boven gaande, te betalen door de eigenaren, aan wie de zeebrief verleend was.

Art. 14. De zeebrieven vervallen, wanneer:

1o. een schip geheel of gedeeltelijk van eigenaar verandert, hetzij ten gevolge van overeenkomst door overdragt of levering volgens de voorschriften der wet, hetzij ten gevolge van wettelijke erfopvolging of erfstelling bij uitersten wil door overschrijving;

2o. een schip door vertimmering of anderzins verandert in grootte of soort; en

3o. een eigenaar ophoudt de hoedanigheden te bezitten, voorgeschreven bij art. 3 van dit reglement.

Art. 15. Zeebrieven, waarvan de termijn, voor welken zij zijn afgegeven, gedurende eene reis verloopen is, houden op van kracht te zijn terstond na aankomst der schepen in eene *Nederlandsch-Indische* haven, waar eene *Europeesch Nederlandsch-Indisch* ambtenaar gevestigd is, en moeten alsdan binnen acht dagen worden uitgeleverd aan het bestuur aldaar op verbeurte van eene boete, de som van *één duizend gulden* niet te bovengaande. Van de inlevering zijn uitgezonderd de zeebrieven, welke overeenkomstig art. 11 van dit reglement moeten worden overgelegd bij aanvragen om eenen nieuwen zeebrief. De in dit artikel vastgestelde boete is verschuldigd door de eigenaren, zoo het schip binnenvalt in de haven, waar de boekhouder gevestigd is en anders door den schipper.

Art. 16. Bij slooping of bij overgang van eigendom buiten *Nederlandsch-Indische* of op plaatsen, waar geen *Europeesch Nederlandsch-Indisch* ambtenaar gevestigd is, van schepen voorzien van *Nederlandsch Indische* zeebrieven, gelijk mede in geval van verongelukking, wanneer de zeebrief mogt worden behouden of gered, zijn de schippers verpligt, de zeebrieven dadelijk door te snijden en onbruikbaar te maken en in dien staat bij de eerste gelegenheid op te zenden aan de naaste autoriteit, of bij hunne aankomst op eene plaats, waar zoodanige autoriteit gevestigd is, denzelven terstond aan het aldaar gevestigd bestuur te overhandigen.

Art. 17. Bij overgang van eigendom van schepen binnen *Nederlandsch-Indie*, op plaatsen waar een *Europeesch Nederlandsch-Indisch* ambtenaar gevestigd is, moet daarvan worden kennis gegeven aan het bestuur, gevestigd ter plaatse waar de verandering geschiedt, en wel in geval van eigendomsovergang onder levenden uiterlijk binnen drie etmalen, en binnen drie maanden bij eigendomsverandering ter zake des doods, een en ander op verbeurte eener boete, *vijf honderd gulden* niet te bovengaande.

Degenen, ten wiens behoeve de zeebrieven zijn verleend, of zij, die met de beredderinq hunner zaken zijn belast, zijn ieder, voor zoo veel hun aangaat, verantwoordelijk voor het doen der hier bedoelde ken gave en bij gevolg ook aansprakelijk voor de op verzuim daar n gestelde boete.

Op verbeu e van eene gelijke boete zijn zij voorts gehouden, aan het best ter plaatse van hunne vestiging kennis te geven van eigendo overgang of van slooping van schepen, voorzien van *Nederla sch-Indische* zeebrieven, op plaatsen buiten *Nederlandsch-Indie,* of waar geen *Europeesch Nederlandsch-Indisch* bestuur gevesti is, zoodra zij daarvan kennis bekomen.

Het Gouv ement is bevoegd, telkens wanneer hetzelve daarvoor redenen mog hebben, zich door het vorderen van eene opgave van de name der eigenaren te overtuigen, dat geen eigendomsovergang van en schip, waarvoor een zeebrief is afgegeven, heeft plaats gehad.

Art. 18 D hoofden van gewestelijk of plaatselijk bestuur, aan wie vervallen en nbruikbaar gemaakte zeebrieven worden ingeleverd, verleenen da voor aan belanghebbenden schriftelijke verklaringen, houdende d elijke omschrijving van het nummer en de dagteekening van ingeleverden zeebrief en van het schip of vaartuig, waarvoor de ve was uitgereikt. De ingeleverde zeebrieven worden vervolg door de hoofden van gewestelijk bestuur of door hunne tussch komst opgezonden aan den directeur der middelen en domeinen en door dezen aan den Gouverneur-Generaal ter vernietiging ngeboden

De hoofde van gewestelijk bestuur doen voorts aan dien directeur med eling van de bij hen ingekomen kennisgaven, bedoeld bij he oorgaand artikel.

Art. 19. eene overschrijving van eigendom van schepen voor welke *Neder dsch-Indische* zeebrieven zijn verleend, mag geschieden zonder erlegging der bewijzen, bedoeld bij het voorgaand artikel, ten ke dat de overige zeebrieven zijn ingeleverd.

Art. 20. e directeur der middelen en domeinen te *Batavia* en elders d hoofden van gewestelijk bestuur zijn bevoegd, om, wanneer de tukken volgens dit reglement gevorderd ter bekoming van brieven bij de daartoe bij hen ingediende verzoekschriften in de zijn overgelegd, hangende de beslissing daarop van den Go erneur-Generaal, ten behoeve van de schepen, voor welke aanv en om zeebrieven worden gedaan, aftegeven certificaten voor bepaalde reizen naar eene of meer havens binnen *Nederlandsch ndie.*

Deze cert aten zijn slechts geldig voor reizen naar de aangeduide plaats doch kunnen daar door de hoofden van gewestelijk bestuur oor nieuwe worden vervangen, zoolang de aangevraagde zee even niet verkregen zijn, telkens evenwel voor bepaalde reis binnen *Nederlandsch Indie*, zullende op verbeurte eener boete, *n duizend gulden* niet te bovengaande, buiten nood geene ander havens mogen worden aangedaan, dan bij de certificaten zijn meld.

De hoofde van gewestelijk bestuur zenden de certificaten, welke zijn verv en, hetzij door uitgifte van zeebrieven, hetzij door het verleenen van nieuwe certificaten, terug aan de autoriteiten, die dezelve ben uitgereikt.

IIIde Afdeeling:
Van de Jaarpassen.

Art. 21. e jaarpassen worden verleend, van wege den Gouverneur-Gene al, door de hoofden van gewestelijk bestuur of plaatselijk bestuu volgens formulier achter dit reglement gevoegd.

Art. 22. erzoeken ter verkrijging van eenen eersten jaarpas worden schr lijk gerigt aan de hoofden van gewestelijk bestuur, voor vaartu n, metende vijf last en daar beneden, op ongezegeld papier

Art. 23. Bij verzoekschriften ter verkrijging van eenen eersten jaarpas, moet n worden overgelegd:

1°. de acte va eigendom of overschrijving van het vaartuig, voor hetwelk de jaarpas wordt gevraagd;

2°. eene verk ring van het hoofd van gewestelijk of plaatselijk bestuur, t de eigenaren van het vaartuig, in den zin van art. 3 va lit reglement, tot het verkrijgen van eenen jaarpas kunnen w den toegelaten;

3°. opgave de soort en benaming van het vaartuig;

4°. de meetb f, opgemaakt naar metingen, op openbaar gezag gedaan, v meldende de grootte in lasten van twee zeetonnen, overeenk stig art. 7 letter *a* 4° van dit reglement.

5°. opgave va den naam van den gezagvoerder, met eene verklaring va het hoofd van gewestelijk bestuur, dat hij is ingezeten van *Nederlandsch Indie;*

6. opgave van het getal opvarenden, der bewapening en amunitie.

Art 24. De jaarpassen vervallen met den laatsten December van elk jaar en houden na dien tijd op van kracht te zijn, terstond, na aa omst van het vaartuig in eene *Nederlandsch Indische* haven, waar en *Europeesch Nederland ch Indisch* ambtenaar gevestigd is, wa r de vervallene jaarpassen alsdan moeten worden ingeleverd en egen nieuwe verwisseld, op verbeurte eener boete, de som van n *honderd gulden* niet te boven gaande.

Geene nie e jaarpassen behoeven echter te worden geligt, alvorens de rtuigen uitvaren.

De hoofden van gewestelijk of plaatselijk bestuur zenden de bij hen ingeleverde jaarpassen terug aan dengene, die ze verleend heeft.

Art. 25. Verzoeken om nieuwe jaarpassen, ter vervanging van die, welke zijn vervallen, kunnen bij monde worden gedaan aan de hoofden van gewestelijk of plaatselijk bestuur, die echter daaraan geen gevolg geven, zoo lang de vervallen jaarpassen niet zijn ingeleverd, en voorts niet dan na overlegging van het bewijs, dat de eigenaren le hoedanigheden behouden hebben, omschreven bij art. 3 van dit reglement.

Art. 26. De zeebrieven, volgens de thans bestaande bepalingen afgegeven, blijven van kracht gedurende vier jaren na den dag der afkondiging van dit reglement, behoudens het bepaalde bij art. 14.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal dezê in het staatsblad van *Nederlandsch-Indië* geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Batavia*, den 15den December 1858.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(*Staatsblad* No. 134.)

Snelpersdruk van H. M. van Dorp, te Batavia.